

onafhankelijk magazine van de Radboud universiteit

NUMMER 31 JAARGANG 1113 OKTOBER 2016

WOXY

CAMPUS
TELT
STUDENTEN
UIT **94** LANDEN!

Het Hulpfonds helpt!

Het Hulpfonds biedt aan alle collega's van het umc en de universiteit financiële ondersteuning. Wij helpen met financieel advies, budgetbegeleiding en renteloze leningen.

Wil je meer informatie?

E-mail: info@hulpfondsradboud.nl | Telefoon: (024) 309 33 10 | www.hulpfondsradboud.nl

Radboud Universiteit Radboudumc

Karaktervolle locaties

Vergader- en Conferentiecentrum Soeterbeeck

Ruimte voor concentratie

www.ru.nl/soeterbeeck

reserveringsbureau@fb.ru.nl of bel: 024 - 361 58 25

Uw locatie voor één of meerdaagse cursussen, seminars, vergaderingen, trainingen of conferenties. Ervaar de inspirerende rust.

Faculty Club Huize Heyendael

Dé ontmoetingsplek op de campus

www.ru.nl/facultyclub

facultyclub@fb.ru.nl of bel: 024 - 361 59 79

Lunch en diner à la carte, ook arrangementen voor recepties, diners en feesten. Uitstekend geoutilleerde vergaderruimten.

Radboud Universiteit Nijmegen

Autoverhuur Nijmegen

Autoverhuur Nijmegen

Nieuwe Dukenburgseweg 13, 6534 AD, Nijmegen

Postbus 1130, 6501 BC Nijmegen

Tel. 024-3817161

Radboud in'to Languages

opent nieuwe werelden

Academic Communication

Five modules to boost the communicative effectiveness of scientists

'Successful academics are excellent communicators'

www.into.nl

Save the Children

SEARCH.
RESCUE.
SAVE.

EEN KIND LAAT JE NIET VERDRINKEN

SMS SCHIP NAAR 4333
(doneer eenmalig € 3,-)

VOX NR. 03 10/2016 INHOUD

P. 8 / ACTUEEL /

De buurman in de Van Oldenbarneveltstraat over overlast en stordige voortuinen

P. 12 / ACHTERGROND /

Hoe lopen de Engelstalige bachelors?

P. 19 / PORTRET /

Alyssa, Niyara en Gabriella komen van ver

P. 22 / WETENSCHAP /

Gamen zonder handen op de Olympische Spelen voor cyborgs

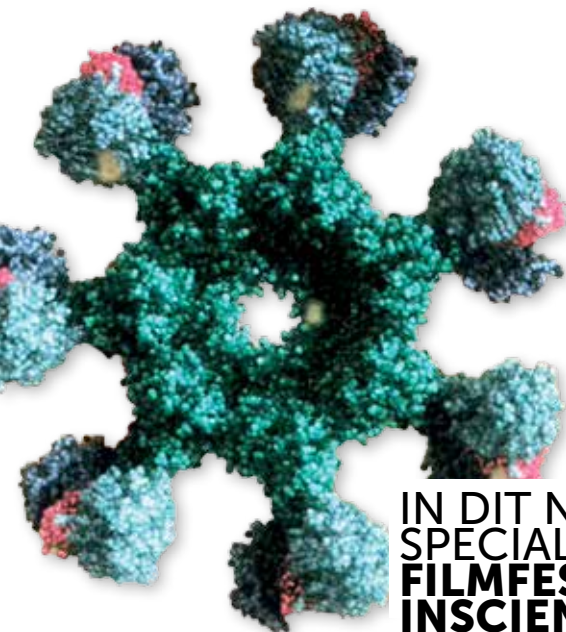
P. 25 / INTERVIEW /

Bijzonder hoogleraar Duurzame relaties over de kracht van het woordje 'sorry'

P. 30 / REPORTAGE /

Van Heumensoord naar Amsterdam-Noord

EN VERDER / P. 4 / KORTAF / P. 6 / IN BEELD / P. 11 / IS DAT ZO? / P. 17 / COLUMN STUDENT / P. 24 / COLUMN LUCY'S LAW / P. 29 / PUNT! / P. 36 / OPINIE, GEDICHT, COLOFON / P. 38 / CULTUUR / P. 40 / ABOUT THE DUTCH

**IN DIT NUMMER
SPECIAL OVER
FILMFESTIVAL
INSIENCE**

P. 8

P. 12

P. 19

P. 22

P. 30

FOTO COVER: DUNCAN DE FEY
ILLUSTRATIE COVER: ELMAR NOTEBOOM

REDACTIO NEEL

94 NATIONALITEITEN

Bij de koffie-automaat, op het toilet, in de rij voor de kassa van de Refter. Opeens valt het op: studenten praten Engels. Dat er na de zomer zes nieuwe Engelstalige bachelors zijn bijgekomen, is niet te missen. Daarbij hoort de discussie of de nieuwe voertaal nu wel of niet wenselijk is op een universiteit. Lekt er kennis weg? *Speak we proper English?* Vox volgde de eerste colleges in het Engels en vroeg het aan de studenten en docenten zelf.

Waar de grootste groep studenten gewoon met de auto uit Duitsland komt, zijn er ook avonturiers die in hun uppie het vliegtuig pakten en nu hun weg proberen te vinden in Nijmegen. Alyssa Rostant, de vrouw op de cover, is er zo eentje. Op de Radboud Universiteit vertegenwoordigt ze als enige de Republiek Trinidad & Tobago. Dat valt nog niet mee, want word maar eens vrienden met een Nederlander. Om in het thema internationalisering te blijven, gingen we een jaar na 'Heumensoord' op bezoek bij Biniam uit Eritrea, die eind 2015 zijn asielzoekersbelevissen deelde met de lezers van Vox. Hij woont in Amsterdam, in een huis helemaal voor hem alleen. Het goede nieuws is dat hij mag blijven. Nu nog een baan. En vrienden.

 www.facebook.com/voxweb.nl
 @voxnieuws

Iedere maand drinkt Vox een glaasje mee op een borrel die op de een of andere manier met de Radboud Universiteit te maken heeft. Deze keer: de borrel ter afsluiting van de **Alumnidag**.

Tekst: Joep Sistermanns / Foto's: Marjolein van Diejen

IN HET NIEUWS

Nobelprijs Ben Feringa, winnaar van de Nobelprijs voor de Scheikunde, is geen onbekende op de Nijmeegse campus. Sterker nog, samen met Radboud-hoogleraar Roeland Nolte richtte de Groningse wetenschapper een onderzoeksinstituut op, dat in het Huygensgebouw huist. Feringa verdient zijn uitverkiezing voor zijn ontdekking van de superkleine, moleculaire nanomachines. Nolte over zijn Nobelprijs-winnende collega: "Een enorme verrassing, maar volkomen verdiend".

Ontgroening (1) Werd in augustus de cultuur van studentenverenigingen nog op de lijst gezet met immaterieel cultureel erfgoed, in september ging daar – in ieder geval voorlopig – alweer een streep door. Aanleiding is de commotie rondom het Groningse corps Vindicat. De vereniging kwam in het nieuws door een uitgelekte 'bangalijst' en een aspirant-lid dat gewond raakte tijdens de ontgroening.

Ontgroening (2) Carolus Magnus, de oudste en traditioneelste studentenvereniging in Nijmegen, ziet naar aanleiding van de commotie geen reden om de ontgroening te veranderen. "Die verloopt al jaren op dezelfde manier en zonder incidenten", aldus praeses Maarten van Halteren. Hij krijgt bijval van rector Han van Krieken, die ook geen reden ziet om in te grijpen.

Inbraken SSH&-klooster Mariënbosch is misschien wel het mooiste studentenpand van Nijmegen. Maar het is niet alleen maar feest om er te wonen. Onder de bewoners zijn de inbraken van de afgelopen maanden onderwerp van gesprek. Sommige studenten voelen zich niet meer helemaal seneng in het complex. De SSH& wil de zaak niet groter maken dan die is: eerst maar eens achterhalen wat er daadwerkelijk aan de hand is.

WAAR? op het ruim-bemeten terras van het Grotiusgebouw.
WANNEER? zaterdag 1 oktober, na afloop van de Alumnidag, vanaf half zes.

Familieleden **Loek Obers** en **Han Kessels** (Han heeft het keycord om) zijn in hun nopjes dat ze elkaar tegen het lijf zijn gelopen. "We hadden niets afgesproken, maar ik hoopte al dat Han er zou zijn. En warempel, daar is-ie. Hartikke leuk om eens goed bij te praten. Normaal zien we elkaar alleen op uitvaarten."

Master of Creative industries **Yvonne Bouwhuis** is een oude bekende van Vox: twee jaar geleden haalde de Canadese, die inmiddels fungeert als alumni-ambassador, voxweb.nl met haar tatoeage van een fiets. Op de foto een tatoeage van een bloem. Net nieuw.

Promovendi **Sanne Gijzel** en **Irene Aronstein** (links) raakten heel even in paniek, zo ineens met Vox aan tafel. Na een uitgebreide check van elkaars tanden ("je moet oppassen met die couscous") gingen de dames vol vertrouwen op de foto. Het resultaat mag er wezen.

Rosan Koolen wordt altijd erg serieus als ze een borrel op heeft, aldus haar vrienden **Wouter Exterkate** en **Bjorn Teeuwen**. Rosan denkt daar zelf anders over. "Dat is helemaal niet waar. Ik ben altijd serieus."

De organisatie van de Alumnidag kijkt terug op een geslaagd evenement. Medewerker **Paul van Arragon** levert de quote van de dag: "Je moet twee keer zo veel luisteren als praten, want je hebt twee oren, en maar één mond." En zo is het.

Stijn van Uffelen en **Kris Stallenberg**, de mannen achter GAINS, een start-up in energierepen (zie Vox 1, pagina 5), zijn alom aanwezig tegenwoordig. Over de borrel kunnen ze kort zijn. "Dit is misschien wel een van de beste borrels waar ik ben geweest. Hoewel ik wel hoorde dat het brood op was." En wij maar denken dat ze alleen die repen aten.

Studentencomplex Mariënbosch is naar het schijnt populair onder inbrekers.

Miljoenennota Gebroederlijk werd er getreurd door studenten en universiteiten. Prinsjesdag bracht voor veel mensen goed nieuws – méér geld! – maar grote investeringen in het hoger onderwijs blijven uit. Studentenorganisaties hadden graag op korte termijn een compensatie gezien voor de afschaffing van de basisbeurs. Zij maken zich zorgen over de toegankelijkheid van het onderwijs.

Op kamers Studenten van de Radboud Universiteit gaan, ondanks het leenstelsel, gewoon nog op kamers. Kenniscentrum Kences trok in september aan de bel omdat de landelijke trend een ander beeld laat zien: meer studenten

blijven in hotel Papa & Mama wonen. Uit een steekproef van Vox blijkt dat in september 40 procent van de Nijmeegse eerstejaars op kamers woont, en het is aannemelijk dat dat percentage in de loop van het collegejaar zal stijgen.

Arjen Lubach Geen zondag met Lubach, maar donderdag met Lubach tijdens het Wintertuinfeest. Op 24 november komt het multitalent – Lubach schrijft, maakt televisie, is cabaretier en dj – naar de Nijmeegse campus voor een college in het Grotiusgebouw. Ben je fan maar heb je geen kaartje? Check dan snel pagina 35: Vox geeft twee kaartjes weg!

94

De Radboud Universiteit blijft groeien: op dit moment staan er bijna 20.000 studenten ingeschreven. De instroom is ten opzichte van vorig jaar met 507 studenten gegroeid, wat vooral te danken is aan de nieuwe Engelstalige bachelors. Van de buitenlandse studenten komen de meesten natuurlijk uit Duitsland (in totaal 1.249), maar dat is zeker niet het enige land. Wat dacht je van Zimbabwe, Oezbekistan en Trinidad & Tobago (niet toevallig de landen waar onze geportretteerde studenten op pagina 19 vandaan komen). Zij zijn de enige student uit hun land in Nijmegen en maken deel uit van de 94 verschillende nationaliteiten die dit jaar over onze campus lopen.

FOTO: DUNCAN DE FEY

WAARVAN AKTE

‘Geef 2,50 euro statiegeld retour voor een oude spijkerbroek’

Jan Jonker, hoogleraar Duurzaam ondernemen van de Radboud Universiteit, pleit samen met de Gelderse gedeputeerde Michiel Scheffer (D66) in het *Algemeen Dagblad* van 5 oktober voor het invoeren van statiegeld op spijkerbroeken. Jaarlijks worden in Nederland twintig miljoen jeans verkocht, waarvan slechts 15 procent wordt gerecycled.

BOVEN HET MAAIVELD

MONIQUE LEYENAAR

Alle vrouwelijke ministers, van Marga Klompé tot Jet Bussemaker, kregen op een gegeven moment een verzoek van hoogleraar Vergelijkende politologie Monique Leyenaar. Of Leyenaar langs mocht komen voor een interview. Veel ministers vonden dat geen probleem: Leyenaar sprak uiteindelijk 27 van de 33 (voormalige) ministers over het vrouw-zijn in hun topbaan. Haar bevindingen heeft zij gebundeld in *Hare Excellentie. 60 jaar vrouwelijke ministers in Nederland*. Leyenaars boek schetst de overgang van de vrouwelijke minister als ‘excustruus’ tot volwaardig lid van het kabinet – hoewel een vrouwelijke minister anno 2016 nog steeds anders bejegend wordt dan haar mannelijke evenknie.

RADBOUDTELESCOOP HET DAK OP

Een huizenhoge hijskraan zette MeerLICHT, een telescoop naar Nijmeegs ontwerp, onlangs op het dak van het Huygensgebouw. De telescoop, die in december naar Zuid-Afrika gaat, wordt deze maanden op de campus getest. De onderdelen van het apparaat zijn in verschillende Europese landen en in de Verenigde Staten gemaakt. Hoogleraar Sterrenkunde Paul Groot en postdoc Steven Bloemen vlogen daarvoor de afgelopen jaren de hele wereld over. Medewerkers van het

TechnoCentrum van de bètafaculteit en vrijwilligers van de Astronomische Kring Nijmegen hebben de hijsoperatie in goede banen geleid. In Zuid-Afrika gaat MeerLICHT samen met de voorloper van de gevoeligste radiotelescoop ter wereld, MeerKAT, delen van het heelal afspeuren die vanaf het noordelijk halfrond nauwelijks zichtbaar zijn.

Foto: Dick van Aalst

UITZICHT OP 54 FIETSEN

Geluidsoverlast en slordige voortuinen van studentenhuizen zijn 'gewone' burgers vaak een doorn in het oog. Nijmegenaar Ralf Nieuwenhuijsen is initiatiefnemer van Kamerbreed, een platform dat eind september (opnieuw) bij de gemeente smeekte om maatregelen. Op bezoek in de Van Oldenbarneveltstraat.

Tekst: Joep Sistermanns / Foto's: Bert Beelen

Ralf Nieuwenhuijsen in gesprek met een van zijn studerende burens.

Ralf Nieuwenhuijsen heeft vanuit zijn huiskamer uitzicht op 54 fietsen. Ze staan geparkeerd in drie voortuinen. Versleten tuinmeubilair en afval slingeren rond achter het hek van het verkamerde kloostergebouw verderop in de straat. En kijk je richting het centraal station, dan bepaalt een grote vlag van dispuut WING het beeld.

Nieuwenhuijsen woont met vrouw Saskia en dochter Fay in de Van Oldenbarneveltstraat in Bottendaal. De woning is prachtig gerenoveerd. Alles netjes aan kant, de kamers stijlvol ingericht. In de keuken branden kaarsjes, hond Boet ligt rustig in een hoek. Het contrast met een studentenhuus kon haast niet groter zijn.

Overlast

Drie jaar geleden was voor Nieuwenhuijsen, zelfstandig ondernemer, de maat vol. Samen met andere 'verontruste burgers' richtte hij platform Kamerbreed op. Doel: een bovengrens stellen aan het aantal studentenhuizen per straat, om zo het leefklimaat goed te houden en illegale verkamering aan te pakken. De Van Oldenbarneveltstraat is volgens hem hét voorbeeld van hoe het niet moet. Nummers 53, 55 en 57 zijn verkamerd. 61 wordt deels verhuurd aan studenten. Richting de Graafseweg zijn alle panden op twee na omgebouwd tot studentenhuizen, al dan niet legaal. Op het balkon aan de achterzijde kijkt hij uit op de studentenhuizen die zijn woning omsingelen.

Het probleem is niet alleen de troep. Hij rekent voor: "Direct om ons heen wonen ongeveer zestig mensen. Met 52 weken in het jaar viert bijna iedere week iemand zijn verjaardag. Dan zijn er nog de huisfeestjes en de reguliere stapavonden."

Echtgenote Saskia, werkzaam in de gezondheidszorg, vult aan: "Als iemand een feestje geeft, hoeft dat natuurlijk niet per se herrie te geven. Maar roken doen ze in de tuin en om één uur gaan ze de stad in. Dan staat het feestgedruis op straat te overleggen. 'Heb je je telefoon bij? Hé, waar blijft die? Zullen we naar die en die kroeg?' Om vijf uur komen ze terug en begint het opnieuw. De studenten willen hun huisgenoten niet wakker maken, dus gaan ze in de tuin zitten. Soms zetten ze muziek aan. Zelfs al zouden ze fluisteren, hierachter is het een klankkast."

Om zes uur gaat bij de familie Nieuwenhuijsen de wekker. Het werk roept. Slaapgebrek is eerder

regel dan uitzondering. De ramen zitten altijd potdicht, maar toch staat dochter Fay (14) vaak slapeloos aan het bed van haar ouders. De zomer is het ergst. Dan komen de barbecues, vuurkorven en zwembadjes in de tuinen er nog bij.

'EEN STUDENT HEEFT EVENVEEL RECHT OM ERGENS TE WONEN ALS IEDER ANDER'

Dialogoog

Nieuwenhuijsen was zelf ook ooit student. En ja, hij heeft zich heus wel eens misdragen. Hij legt de schuld dan ook niet alleen bij zijn jonge burens. "Laten we eerlijk zijn: studenten maken de stad gezellig. Maar te veel studenten op een kluitje, dat levert gewoon frictie op." Toen de Nijmegenaar zijn probleem een paar jaar geleden aankaartte bij de gemeente, zeiden de politici: 'Ga eens een bakje doen met de burens. Ga de dialoog aan!' Dat bleek nog niet zo simpel.

"Ik ga bijna altijd langs als we overlast hebben", vertelt hij. "Soms gaat dat goed, maar vaak ook niet. Uit een van de huizen hier klonk eens om half zes 's middags keiharde techno.

Om half negen werd het irritant. Ik ging erheen: 'Jongens, zou de muziek misschien zachter mogen?' Ze vonden me een zeikerd. 'Wat zeur je nou? Je bent zelf toch ook jong geweest? We zijn bijna cultureel erfgoed!' Toen dacht ik: ik bel de politie. Die ging langs en liet de studenten tot uiterlijk middernacht doorgaan. Tsja. Wat moet je dan? Woningbouwverenigingen en huisbazen grijpen niet in. Studentenhuisvester SSH& treedt alleen op bij excessieve overlast. Maar wat is excessief?" Volgens Nieuwenhuijsen ontbreekt het aan duidelijke regels en sancties.

Elke maand wisselt de buurt van samenstelling. Studenten studeren af, nieuwelingen nemen hun intrek. Het is onmogelijk iedereen te kennen, benoemt Nieuwenhuijsen een ander probleem van 'de dialoog aangaan'. Nieuwe bewoners geven hun eerste feestje, zoeken de grenzen op en vinden dat de buurman zeurt. Het is een gebed zonder eind, los van het feit dat de verkamering sociale cohesie de kop indrukt. "Er wonen in dit straatje vijfhonderd mensen, maar niemand kent elkaar. Geen wonder dat we er samen niet uitkomen: onbekend maakt onbemind."

Oplossingen

Het maakt Nieuwenhuijsen niet meer uit dat hij de boeman is. Deze maand was er een inspraakavond bij de gemeente. Niet-studenten deden hun beklag over de verkamering en verzochten de gemeente om regels. Kamerbreed was van de partij. Nieuwenhuijsen is blij dat de 'gewone' Nijmegenaren eindelijk worden gehoord. Maar de echte oplossing is volgens hem een quotum: een maximum aan het aantal toegestane studentenadressen per gebied, gecombineerd met boeteclausules voor illegaal verkamerde panden. "Maar daar willen GroenLinks en D66 niet aan. Quotering zien zij als een anti-studentenmaatregel en dat vinden ze electoraal niet handig. Terwijl quotering voor vluchtelingen juist wordt gepropageerd. Amsterdam quoteert wel al voor studenten, net als Tilburg en Groningen. Zelfs Houten hanteert een quoteringsbeleid, of all places. Maar Nijmegen doet alsof het hogere wiskunde is."

Over de illegale panden: "Na controle van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen bleek dat in de Van Trieststraat in Bottendaal maar liefst zeven van de zeventien panden vermeend illegaal waren! In heel Nijmegen is de schatting 1500 illegale panden, op een totaal van 4500. Denk alleen al aan de veiligheid. Wat gebeurt er als in zo'n pand brand uitbreekt?"

'IEDERE WEEK VIERT WEL IEMAND ZIJN VERJAARDAG'

DE OVERLAST VOLGENS KAMERBREED

In 2013 richtten bewoners van Bottendaal het platform Kamerbreed op, om aan de kaak te stellen dat in sommige Nijmeegse wijken en straten de studentenhuizen als paddenstoelen uit de grond schieten. De snelle omvorming van gezinswoningen in verkamerede panden – onder meer door huisjesmelkers – bedreigt volgens Kamerbreed de sociale cohesie en diversiteit, en werkt bovendien illegale verhuur in de hand. Volgens cijfers van de gemeente telt de stad inmiddels 1500 illegaal verhuurde panden. Deze maand staan de zorgen over verkamering op de agenda van de gemeenteraad, vanwege een nieuwe nota van wethouder Bert Velthuis (SP). Daarin oppert hij onder meer maatregelen om overlast te bestrijden en bij omwonenden beter bekend te maken wie de verhuurders zijn. Kamerbreed wil meer: een quotum van 10 tot 15 procent kamers op de totale bewoning in een wijk of straat, in navolging van gelijksoortige regels in studentensteden als Eindhoven, Groningen en Utrecht. Voorsnog wijst het gemeentebestuur quotering van de hand.

13 oktober beslist de commissie van de gemeenteraad over de te nemen maatregelen, op 2 november hakt de gemeenteraad de knoop door. Blijf op de hoogte via voxweb.nl.

Bewoners houden een buurtfeestje in de opgebroken Van Oldenbarneveltstraat.

Een bevriende buurtbewoner liet laatst zijn huis taxeren. De waarde was met een halve ton gedaald. Nieuwenhuijsen kent menig bewoner die is vertrokken als gevolg van kameroverlast. Maar de gemeente was er, zegt hij, niet gevoelig voor.

Huisjesmelkers

En de studenten, hoe zien zij de problemen in de buurt? Axel Varenhorst (24) en Bas Paping (20) wonen op de hoek bij het oude klooster. Varenhorst kan zich voorstellen dat buurtbewoners soms overlast ervaren – hij was aanwezig bij de inspraakavond – maar wil niet spreken van een structureel probleem. “Hier gebeurt echt bijna niets”, zegt hij. Volgens hem krijgen studenten de schuld van dingen die hen niet per se verweten kunnen worden.

“Er is geklaagd over de afvalzakken op straat. Maar moet je daarvoor bij ons zijn, of bij de DAR? En het zou elke week raak zijn met feestjes. Ook dat valt wel mee. Weet je, als je in de stad woont, tref je meer jongeren en zul je rumoer ervaren. Dat staat los van de studenten. Voor je rust moet je simpelweg niet in het centrum gaan zitten.”

De Bottendalers zien weinig in de oplossing die buurman Nieuwenhuijsen aandraagt, quotering. “Een student heeft evenveel recht om

ergens te wonen als ieder ander.” Dat er sprake zou zijn van botsende levensstijlen, herkennen ze evenmin. “Wij moeten ook gewoon om kwart voor negen in de collegebanken zitten.” Wat ze wel onderschrijven, is dat huurbazen moeten worden aangepakt. “Dat is het echte probleem”, aldus Varenhorst. “De discussie zou moeten gaan over huisjesmelkers. Een voorbeeld: wij willen al tijden dubbel glas. Dat maakt het huis minder koud en beperkt de geluidsoverlast. Maar dat dubbele glas krijgen we nooit. Veel kamers – vooral illegale – zijn überhaupt niet geïsoleerd en missen een eigen deurbel.”

Slechte communicatie vinden ze een ander kernprobleem in de wijk. Buurtbewoners vinden elkaar niet, zeggen de studenten. Maar ze hebben vertrouwen dat dat beter wordt. De bijeenkomst van de gemeente op 28 september was een goed begin, vinden ze. Eindelijk zitten ze op dezelfde golflengte. Paping: “Dat moeten we vasthouden.”

Ook Ralf Nieuwenhuijsen heeft hoop. Omdat de gemeente niet luisterde, zijn onnodige conflicten ontstaan met studenten, zegt hij. “Hopelijk gaan de raadsleden nu alsnog aan de slag. Voor een gezellige buurt, met betaalbare kamers en mooie woningen voor studenten en niet-studenten.” *

In deze rubriek controleert Vox of uitspraken op en over de universiteit wel kloppen. Deze maand een uitspraak van de bestuursvoorzitter van de Groningse universiteit over de geheimhoudingsplicht binnen studentenverenigingen.

Tekst: Paul van den Broek

DE UITSPRAAK:

‘De geheimhoudingsplicht binnen studentenverenigingen moeten we afschaffen’

Wie zegt dit?

Sibrand Poppema, bestuursvoorzitter van de Groningse universiteit, wordt geciteerd door de plaatselijke universiteitskrant *UK* (29 september), in reactie op de excessen bij studentenvereniging *Vindicat*. In de eigen introductie van dit studenten-corps werd een aspirant-lid het ziekenhuis in geslagen en zijn 22 vrouwelijke leden met naam, toenaam en foto, online weggezet als ‘hete herten’ en ‘geile wijven’.

Wat behelst deze geheimhoudingsplicht?

Een contract waarin aspirant-leden die meedoen aan de ontgroening toezeggen niet naar buiten te treden met de belevenissen tijdens hun kennismakingsweek. Wie bij *Vindicat* de regel overtreedt en bijvoorbeeld naar de media loopt, kan een boete krijgen van 25.000 euro. Dit laatste meldde *NRC Next* op 29 september in een bericht over gedragscodes en ontgroening.

Kent ook Carolus Magnus geheimhoudingsplicht?

Ja. Tegenover Voxweb maakte praeses Maarten van Halteren eind september melding van een geheimhoudingscontract dat aspirant-leden moeten ondertekenen om mee te kunnen doen aan de ontgroening. Als reden noemde Van Halteren niet het onder de mat vegen van excessen – die hebben zich naar zijn weten nooit voorgedaan – maar het streven “om het mysterie rondom de introweek te bewaren, wat essentieel is voor de beleving ervan”. Ook *Ovum Novum* laat bij de eigen intro de deelnemers tekenen voor geheimhouding. Praeses Gijs Heldens: “Het is een fatsoensnorm niet over de introweek te praten.” Zo blijft de introweek voor toekomstige deelnemers een verrassing.

Heffen de verenigingen een boete bij overtreding?

Daar kom je niet gemakkelijk achter. Studenten die aan een ontgroening hebben meegedaan, vertellen daar niets over. Dat kan te maken hebben met een boeteclausule, die volgens een bron rond Carolus 20.000 euro bedraagt. Praeses Van Halteren vindt het niet nodig verder over de contracten uit te wijden, zijn collega bij *Ovum Novum* verschaft meer duidelijkheid: anders dan bij Carolus bestaat hier geen boete als leden uit de school klappen. “Maar dat gebeurt naar wij weten nooit”, aldus Heldens.

Bemoeit de Radboud Universiteit zich hier nog mee?

Rector magnificus Han van Krieken overlegt regelmatig met de verenigingen over de naleving van de ‘gedragsregels’. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om alcoholgebruik en geluidsoverlast. Of de universiteit zich ook bemoeit met de geheimhoudingsplicht is onduidelijk. Van Krieken zegt wel met de verenigingen te willen gaan praten over het voorval in Groningen.

Is zo’n geheimhoudingscontract juridisch in de haak?

Daar zou je eigenlijk de contracten voor moeten nalezen, maar de verenigingen geven die niet prijs. We vragen een oordeel aan Radboud-jurist Roel van Leuken, gespecialiseerd in contractrecht. “In beginsel kunnen partijen met elkaar afspreken wat ze willen”, zegt hij. Ook een geheimhoudingsclausule waarmee wordt beoogd de mystiek rondom de ontgroening te beschermen kan dus door de beugel. Anders wordt het wanneer zo’n beding de strekking heeft om feiten die (mogelijk) strafbaar zijn geheim te houden. “Met een contract mag je dergelijke feiten niet aan de controle van het bevoegde gezag onttrekken, dat zou in strijd zijn met de openbare orde of goede zeden.”

Kan de studentenvereniging überhaupt naar de rechter stappen als iemand zijn mond voorbij praat?

“Voor zover de geheimhoudingsclausule geldig is, kan dat. Maar of dat in de praktijk ook zal gebeuren... Ik denk dat partijen zo’n situatie intern zullen oplossen.” *

Is dat zo?

Na de zomer gingen aan de Radboud Universiteit zes nieuwe Engelstalige bachelors van start. Wat vinden de studenten? En is het (gevreesde) niveau van de docenten hoog genoeg? Vox schoof aan in de collegebanken. 'Probably some of you have someone like Wilders in your country...'

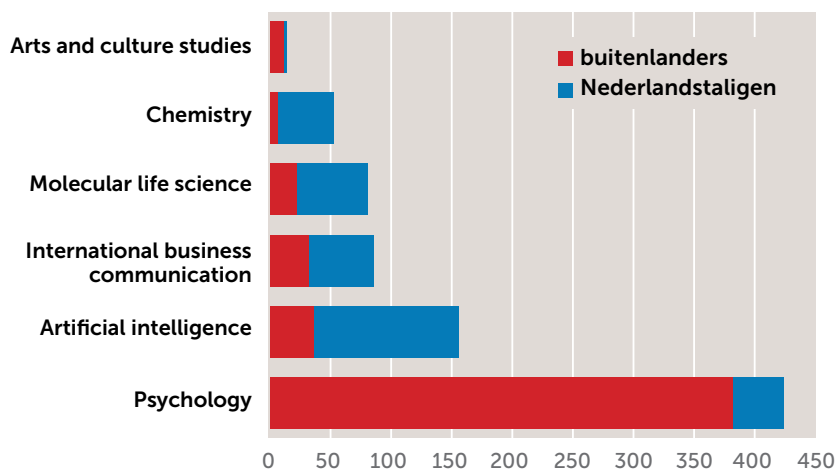
Tekst: Maarten van Gestel en Lara Maassen / Foto's: Erik van 't Hullenaar / Illustraties: Roel Venderbosch

CAN EVERYONE KEEP UP?

Het geroezemoes vooraf bij het college klinkt nog gewoon in het Nederlands, met hier en daar een gesprekje in het Duits of Engels. Maar om kwart voor twee precies gaat de knop om. In een ruim gevulde collegezaal onderin het Huygensgebouw geeft hoogleraar Allesandra Cambi de eerstejaarsstudenten Chemistry twee uur lang college. In het Engels. “Little guys”, noemt Cambi de cellen die ze aanwijst met een stok. “If you look closely, this little guy is going in a very special direction”, zegt ze, als ze op het beamerscherf met een lampje een cel in het lichaam volgt. Ook al is meer dan driekwart van de studenten Nederlands, ze houden zich aan de voertaal. Op een grapje over de kapotte microfoon na dan.

De Radboud Universiteit ging in september van start met nieuwe Engelstalige bachelors. Hoewel de studies ‘pilots’ heten, lijken het wel degelijk blijvertjes. De universiteit wil op de lange termijn ‘volledig tweetalig’ worden. Nijmegen is zeker niet de eerste. De Universiteit van Amsterdam geeft bijvoorbeeld bijna alle bachelors (ook) in het Engels. De Universiteit Twente en de Technische Universiteit Eindhoven willen in de toekomst alleen nog maar Engelstalig onderwijs aanbieden.

INSTROOM ZES NIEUWE BACHELORS

Het debuut van de zes nieuwe Engelstalige bachelors levert een instroom op van 814 eerstejaars, veruit de meesten van Duitse origine (ruim 500). Op plaats twee en drie in Europa staan Italië en Roemenië. De grootste studentenleverancier buiten

Europa is Brazilië, met 19 eerstejaars, op de voet gevolgd door Vietnam en China. Rood in de diagram de buitenlanders, in oranje de Nederlandstaligen die bij de zes bachelors staan ingeschreven (in totaal 325).

ENGLISH ISSUES: THE TEACHERS

Radboud in'to Languages biedt docenten – en andere medewerkers – cursussen aan om het Engels op te krikken. Voor de docentencursus Lecturing in English werden vorig jaar, in de eerste cursusronde, 299 medewerkers uitgenodigd. Ongeveer de helft greep die kans. De afhakende docenten noemden tijdgebrek als voornaamste reden. Dit jaar is opnieuw een scholingsaanbod gedaan. Inmiddels zijn nagenoeg alle docenten die zijn betrokken bij een

Engelse bachelor – in een cursus of met maatwerk – bijgeschoold. Volgens onderwijsdirecteur Ruud Meulenbroek, verantwoordelijk voor de nieuwe Engelse track van psychologie, is het niveau van de docenten – in elk geval voor de hoorcolleges – op het vereiste C2-niveau. “Alle docenten die nu lesgeven zijn gescreend. Ik heb ook docenten laten meekijken met colleges van collega’s die in het Engels lesgeven. Zij reageerden positief.”

Klachten van studenten hebben hem tot nu toe evenmin bereikt. Nijmegen legt de lat voor docenten hoog, dat wordt bekrachtigd door onderzoek aan de Delftse universiteit naar het gewenste taalniveau. De rapportage becijfert dat iets meer dan de helft van het corps aldaar blijft steken op C1, volgens de onderzoekers te laag om studenten adequaat voor te bereiden op ‘global citizenship’. Liesbet Korebrits, directeur van Radboud in'to

Languages, noemt de veelgehoorde kritiek op de Engelse taalvaardigheid van docenten wat overtrokken. “Sowieso hebben Nederlandse studenten meer de neiging om het taalniveau van hun docenten te bekritisieren dan studenten van over de grens.” Ook neemt ze afstand van de stelling dat Engelstalig onderwijs ten koste gaat van het Nederlands.

*Paul van den Broek,
Martine Zuidweg*

'ALS EEN TAAL NIET JE MOEDERTAAL IS, WIJK JE TOCH MINDER SNEL VAN JE VERHAAL AF'

Het Nijmeegse aanbod van acht Engelse bachelorstudies lijkt daar niets bij. Toch veroorzaakten ze de nodige commotie. Zo waren er zorgen over het taalniveau van docenten (is dat hoog genoeg?) en over de verschraling van het onderwijs als dat niet in de moerstaal wordt aangeboden. Vox neemt de proef op de som en schuift aan bij Engelstalige colleges van Arts and culture, Psychology en Molecular life sciences.

Wennen

Psychology-student Mauritz Kleyn zegt blij te zijn met het nieuwe aanbod. Hij koos bewust voor de Engelse track,

omdat hij een Engelstalige researchmaster op het oog heeft. “Nu al met het Engels beginnen lijkt me logisch. Dan kan ik er alvast aan wennen. Het zou lullig zijn als je onderzoeksverslagen later nog steeds vol taalfouten staan.” De docenten kan hij prima volgen. “Bijna alle colleges zijn goed. Je kunt echt merken dat de universiteit er aandacht aan heeft besteed.”

Student Valerie van Hazendonk (Arts and culture) vraagt zich af waarom niet meer cultuurwetenschappers voor de Engelse track hebben gekozen. “Op deze manier leer je gewoon meer. In het Engels studeren is misschien wat intensiever, maar uiteindelijk kan je er meer kanten mee op.”

Maar buitenlandse studenten hebben soms moeite met de colleges. Chen Chen uit China is over het algemeen positief over het onderwijs dat ze krijgt, maar zegt zich te storen aan een paar docenten bij Arts and culture. “Die hebben duidelijk minder ervaring met de taal en struikelen tijdens colleges over hun woorden. Dat haalt je steeds uit het verhaal. Zeker bij langere colleges krijg je daardoor niet alles mee.” Daarnaast vindt ze de inhoud bij Arts and culture soms net wat te Nederlands. Voorbeelden waarvan ze de context niet kent, verplichte boeken die de UB alleen in het Nederlands heeft of een film zonder Engelse ondertiteling: typische kinderziektes, en waarschijnlijk

onvermijdelijk bij elke opleiding die pas 'vertaald' is, maar Chen hoopt wel dat er iets aan gedaan wordt.

Ook de Engelse track van psychologie kampt met zo'n kinderziekte. Bij het vak Psychology in action, waar psychologen uit de praktijk hun onderzoek komen presenteren, is het niveau volgens studenten duidelijk lager. Sommigen hebben duidelijk geen cursus van Radboud in'to Languages gevolgd om het vereiste C2-niveau te bereiken. Dat kun je misschien niet verwachten van een docent die maar één keer langskomt, maar intussen storen Nederlandse en internationale studenten zich er wél aan.

Hoe is het eigenlijk met het Engels van de studenten gesteld? Het gros geeft aan het niveau prima aan te kunnen ("Geen probleem", "Ik blijf zo beter wakker") en heeft natuurlijk ook bewust voor de Engelstalige track gekozen. Al konden sommige studenten niet anders. Scheikunde en moleculaire levenswetenschappen kun je alleen nog maar in het Engels volgen. Pauline Borghans vindt dat wel jammer: "Zeker in het begin had ik veel moeite om alles te begrijpen. Dat gaat nu wel wat beter, maar áls ik het niet begrijp, ga ik echt geen vragen stellen. Ik durf in het Engels gewoon minder." Sommige werkgroepen bij de bètastudies zijn om die reden (nog) wel in het Nederlands.

Nuances

Niet iedere docent beheerst het Engels even goed. Docent cognitiepsychologie Dennis Schutter vindt dat ook wel logisch. De taaltoets die docenten moeten afleggen, is zijns inziens nog geen garantie voor colleges op niveau. "Volgens mij kun je je presentatievaardigheden in een taal alleen verbeteren door ervaring. Eén cursus zal dan niet snel helpen."

Zelf vindt Schutter het Engels niet zo'n probleem, omdat hij genoeg ervaring heeft in lesgeven in het Engels. Toch merkt ook hij dat het soms best lastig is. "Als een taal niet je moedertaal is, wijk je toch minder snel af van je verhaal. Iets op vier verschillende manieren uitleggen, is dan moeilijker." Of dat een wezenlijke invloed heeft op de kennisoverdracht, durft hij nog niet te zeggen. "Dat moet duidelijk worden tijdens de tentamens. Wel vraag ik me af: stel dat blijkt dat de inhoud er echt onder lijdt, wat dan? Officieel is dit jaar een pilot, maar ik zie het management niet snel van deze koers afwijken. Ze laten het echt niet meer los."

Docent Tom Sintobin (Arts and culture) vreest dat bepaalde nuances altijd verloren gaan bij de vertaling van een studieprogramma. "Bij mijn vak over tekstanalyse halen we soms wel drie of vier lagen uit een boek van Hugo Claus. Claus was een Vlaming, waardoor Nederlandse

Psychologiedocent Dennis Schutter geeft college in CineMec.

ENGLISH ISSUES: THE STUDENTS

Zorgen over de opmars van het Engels zijn er genoeg, zie de recente notitie van de Nederlandse Taalunie, die de verengelsing zelfs een gevaar noemt voor de samenleving. "Als er over bepaalde inzichten en ontwikkelingen niet meer in het Nederlands wordt gesproken door specialisten, wordt het ook moeilijker die te delen met de rest van de maatschappij." Ook noemt de Taalunie het Engels niet dienstbaar voor sommige subdisciplines, zoals het recht. Het advies: Nederlandse studenten moeten hun academische vaardigheden verwerven in hun moedertaal – alle andere talen zijn een vershraling.

Hoogleraar Engelse taal-kunde Ans van Kemenade, voorzitter van de adviesgroep over de tweetalige campus, deelt de zorgen van de Taalunie. "Maar een weg terug is er niet, de universiteiten willen allemaal mee in de internationale vaart der volkeren." Als het dan gebeurt, dan moet het Engels ook goed zijn, is haar stelling. Niet alleen van docenten (daar is volgens haar C2 een vereiste), maar ook van studenten. Is inderdaad, zoals de Radboud Universiteit voorschrijft, het taalniveau van al die honderden internationale studenten aan de

maat? Van Kemenade: "Iedereen komt binnen met een voldoende voor een internationale taaltoets, maar die is niet in elk land van gelijk niveau." Liesbet Korebrits, directeur van Radboud in'to Languages, erkent de zorgen van de Taalunie. Engels waar het kan, Nederlandstalig waar het beter past, zoals bij Nederlands, filosofie en Nederlands recht, is haar motto. En waar mogelijk een combinatie van beide talen, die studenten in alle disciplines in haar ogen beide op volwaardig academisch niveau moeten beheersen, om mee te kunnen draaien in de wereld. Vandaar haar pleidooi – dat vorige maand in een expertmeeting op het onderwijsministerie in goede aarde viel – voor een versterking van de taalvaardigheid in de gehele leerweg, van basisschool tot universiteit. "Zo kunnen studenten met het grootste gemak de Engelstalige studies aan in het hoger onderwijs, en beheersen ze ook het Nederlands op het hoogste niveau. Zover is het echter nog niet, we zitten in een overgangsfase, en in die fase moeten we met elkaar ook een beetje tolerantie betrachten over de kwaliteit van het Engels."

Paul van den Broek

'IK DURF IN HET ENGELS GEEN VRAGEN TE STELLEN'

studenten sommige kleine referenties al niet meekrijgen. Voor internationale studenten wordt dat helemaal onmogelijk. Met hen gaan we nu iets anders lezen, maar daar kunnen wij als docenten weer minder diep gaan." Een vertaling van Claus is voor Sintobin geen optie." Die zijn bar slecht, dat wil ik ze niet aandoen."

CineMec

Sintobin start een video van een toespraak van Geert Wilders. "Probably some of you have someone like Wilders in your country..." De vertaling wordt op A4'tjes rondgedeeld. De Nederlandse studenten gaan naderhand in gesprek met een Fins en een Oekraïens meisje, die kritische vragen stellen. "It's easy to analyse him here at university, but wouldn't it be way more interesting for us to discuss his views with his actual voters?"

Hoewel hij aanvankelijk niet enthousiast was over het Engelstalig onderwijs, vertelt Sintobin er nu toch vertrouwen in te hebben. Vooral door de diversiteit die de internationale studenten naar Nijmegen brengen. Zeker bij een vak als European culture, een van de weinige vakken die de Nederlandse en Engelse ACW-tracks samen krijgen, ontstaat volgens docent Sintobin een compleet nieuwe groepsdynamiek. "Op vragen die ik al jaren over Europa stel, krijg ik opeens heel andere antwoorden. Dat levert nieuwe discussies en zo ook nieuwe kennis op." Nog een pre: omdat de eerstejaars van ver komen, zijn ze volgens docent Biomolecules Hans Heus (Chemistry, Biomolecular sciences) vaak gemotiveerder dan de gemiddelde Nederlandse student. Dat levert voor de hele groep een betere werksfeer op.

Bij de bèta's zijn Engelse colleges bijna een must, zegt scheikundehoogleraar en vice-decaan onderwijs van de bètafaculteit Floris Rutjes. "Zo'n 40 tot 45 procent van onze wetenschappelijke staf – vooral ook promovendi en postdocs – komt uit het buitenland. Al onze werkbesprekingen zijn in het Engels. Het is eenvoudigweg geen optie om deze mensen niet in te zetten in je onderwijs."

Bij Psychology is de groep internationale studenten zo groot dat de colleges naar de megabioscoop CineMec verplaatst moesten worden. Alsof ze op schoolreisje gingen, zo stonden de studenten de eerste weken te wachten op hun bus naar Lent. Tijdens de reis zat de sfeer er goed in.

Onderweg werd geprapt: “Ik hoop dat er popcorn is” en “misschien krijgen we een 3D-bril”. Inmiddels is op de campus genoeg plek gevonden om de studenten – in totaal zijn het er 660 – onder te brengen. Een aantal werkgroepen vindt noodgedwongen plaats in de avonduren. “Met zo’n grote groep heb je veel lokalen nodig, zeker als je zoals wij geen concessie wilt doen aan de groeps grootte. De kwaliteit van het onderwijs moet er niet onder lijden,” zegt onderwijsdirecteur Ruud Meulenbroek van psychologie.

CineMec is dus voorlopig passé. Best jammer, vindt docent Dennis Schutter, die wel plezier had in de lessen daar: “Toch wat anders dan CC1, hè? Je college is daar net een TED-talk.” *

ARE RABDOUD STUDENTS AND STAFF GETTING USED TO THE USE OF ENGLISH ON CAMPUS? READ A TRANSLATION ON VOXWEB.NL LEES OOK DE OPINIE OP PAGINA 36.

Bij psychologie is de groep internationale studenten zo groot dat de lessen werden verplaatst naar megabioscoop CineMec.

COLUMN

STUDENT2016

Maarten van Gestel is student filosofie

Pizzamaatjes

Diepvriespizza’s zijn mooie dingen. Ik at ze elke vrijdag bij mijn ouders en hier in Nijmegen liet ik me laatst nog inspireren door het kinderpanel van RADAR+, dat de ontdooide delicatessen, in tegenstelling tot de verzuurde Consumentenbond, enkel met achten, negens en tienden bekroonde. Lekker dus, vooral die krokante Mozzarella van de Albert Heijn (10-). Maar, soms ook een te gemakkelijke optie voor de eenling zonder eet- of leefmaatje. Je kent ze wel: de man die je elke paar weken in zijn eentje ziet afrekenen, de vrouw die altijd alleen naar huis gaat. Caissières van de Albert Heijn hielden afgelopen jaar niet voor niets een extra oogje in het zeil om eenzaamheid bij klanten te signaleren. En diepvriespizza’s, 10- of niet, kunnen daar een hint voor zijn. Mooi initiatief, maar moeten we het niet vanaf de andere kant proberen als we echt iets aan die eenzaamheid willen veranderen? Zo zouden we bijvoorbeeld elke pizzadoos met een QR-code kunnen uitrusten. Je scant de code met je telefoon en wordt verbonden met iemand die net zoals jij in je uppie aan de Funghi zit. Dan chat je samen wat over de dag, het weer of gewoon over de vermoedelijke oorsprong van Dr. Oetkers champignons. Misschien heb je het over diepgaandere zaken, of spreek je zelfs ‘in het echt’ af om vaker en gevarieerder met je pizzamaatje te eten. Klinkt het niet? Dan raak je net zo gemakkelijk met een Hawaii of Salami in contact. Zo’n pizzamaatje is niet alleen gezellig voor de *lone rangers* van de kassa-rij. Ook studenten die hun SSH&-ganglieden en Tinder zat zijn kunnen zo samen eten en samen daten. En laat die Pokemonvangende oudjes met hun iPad ook lekker meedoen. Man, gooi zo’n code op elke kant-en-klaarmaaltijd, salade en thuisbezorgd.nl-bestelling. Snel eten is niet moeilijk, maar samen eten kan best pittig zijn. Terwijl we juist tijdens het avondeten de kans hebben wat dichterbij elkaar te komen. Dit kleine idee wordt zo stiekem best wel groot en hoewel mijn broer er niet van overtuigd is (‘Maarten, die mensen zijn niet voor niets alleen’) zou ik deze column graag eenmalig omtoveren tot oproep aan supermarktketens, thuisbezorgers en vooral aan Dr. Oetker *himself*. Want zelfs als het klopt dat ‘die mensen’ niet voor niets alleen zijn, betekent dat nog niet dat ze alleen hoeven te blijven.

Na online publicatie van deze column is Maarten van Gestel door Dr. Oetker uitgenodigd. Hoe dat afliep lees je binnenkort op voxweb.nl.

Ze komen uit 94 verschillende landen, de studenten van de Radboud Universiteit. Dat blijkt uit de laatste cijfers. Alyssa, Niyara en Gabriella hebben in Nijmegen geen landgenoten om mee op te trekken. In hun eentje vertegenwoordigen ze hun nationaliteit.

Tekst: Auke Roos
Foto's: Duncan de Fey

WIJ KOMEN VAN VER

ALYSSA ROSTANT: 'ZO BIJZONDER, AL DIE ACADEMICI OP DE FIETS'

Uit: Republiek Trinidad en Tobago
Studeert: General linguistics
(master)

"Afhankelijk van mijn stemming zeg ik 'met het vliegtuig' als mensen vragen hoe ik hier gekomen ben. Maar het serieuze antwoord is dat ik naar Nijmegen kwam voor de studie taalwetenschappen. Op een conferentie in de Cariben ontmoette ik een professor die exact bestudeert waar ik geïnteresseerd in ben,

en hij is een Radboud-alumnus. Dus zo belandde ik hier. Mensen vinden het vreemd dat ik uit Trinidad kom, dat verbaast mij dan weer enigszins. De universiteit propageert internationalisering, maar soms voelt het alsof ze daar alleen Europa mee bedoelen. Toen ik me aanmeldde voor mijn tweede master en ik een paar documenten miste, was de universiteit aanvankelijk niet erg behulpzaam. Gelukkig zijn we er toch uitgekomen.

Eind augustus was ik bij de opening van het academisch jaar in de Stevenskerk. Al die academici op hun fietsen. Dat vond ik zo bijzonder! Het is echt wonderlijk hoe iedereen fietst hier. Nederland is voor mij een hele ervaring, alles is zo goed georganiseerd, zelfs de bussen rijden op tijd. Het is heel relaxed om te weten dat alles zo voorspelbaar is én dat ik overal veilig kan rondlopen. Vooral nog blijf ik dus in Nijmegen, ik heb hier

nu een aantal goede vrienden. Toch was vrienden maken niet heel gemakkelijk. Nederlanders zijn vriendelijk en beleefd, maar ook extreem goed in negeren. Ze trekken zich een beetje terug. Voor wie naar Trinidad en Tobago reist, heb ik wel een tip: het carnaval in februari. Ik weet dat het hier ook gevierd wordt, maar in de Cariben is het totaal anders. De ervaring is *amazing*."

Uit: Oezbekistan**Studeert: Planning, environment and territories (master)**

"In Oezbekistan zijn geen bossen, ik word heel blij van het groen hier. Toen ik me aanmeldde voor het Erasmusprogramma koos ik voor de studie, niet de stad. Nu ben ik hier een maand en ik heb veel respect gekregen voor de Nederlandse cultuur. Het onderwijs is hier intensiever dan ik gewend ben. Ik heb ook in de Verenigde Staten gestudeerd. Daar is het gebruikelijk om drie vakken per semester te volgen, hier heb ik er zeven!

De kwaliteit van het Nederlandse onderwijs is goed, professoren zijn erg gedreven. Ik heb het gevoel dat ik hier intellectueel groei. Het is fantastisch om te zien hoe proactief Nederlanders omgaan met problemen, vooral wat betreft de strijd tegen het water. Hier wil ik graag van leren. Ook in Oezbekistan hebben we problemen met water.

Oezbeekse vrienden begrijpen niet echt wat ik hier doe. Oezbekistan is een land met traditionele culturele waarden. Het is ongebruikelijk dat vrouwen alleen in het buitenland gaan studeren.

Inmiddels ben ik al een tijdje van huis en begin ik mijn familie wel te missen. Waar ik het meest naar verlang, is het Oezbeekse eten, dat is het allerbeste van de wereld. Ik wil niet generaliseren – ik heb pas een handjevol Nederlanders ontmoet – maar vergeleken met Oezbeken lijken ze meer gesloten. In Oezbekistan zijn mensen ontzettend gastvrij. Als je gestrest of ongelukkig bent, komen ze naar je toe komen om je op te vrolijken. Ik nodig iedereen uit om naar Oezbekistan te komen."

**NIYARA MARDAMOVA (31):
'HET OEZBEEKSE ETEN
MIS IK HET MEEST'**

OEZBEKISTAN

MINISPECIAL
OVER FILMFESTIVAL
INSCIENCE

2 T/M 6 NOVEMBER
2016

VOX

ONAFHANKELIJK MAGAZINE VAN DE RADBOUD UNIVERSITEIT

OVER DIT KATERN

Tweede editie InScience

Voor je ligt een extra katern van Vox bij de tweede editie van het wetenschapsfilmfestival InScience, van 2 tot en met 6 november in theater LUX. Net als tijdens de eerste editie gaan meerdere films vergezeld van een lezing of een debat, met ruime inbreng van Radboud-wetenschappers. Het festival heeft drie kernthema's: taal, levensverlenging en burgerwetenschap. Op de volgende pagina's geven we vast een voorproefje.

BIG IDEAS

Het debatprogramma van de universiteit – Radboud Reflects – organiseert elke festivaldag een lezing onder de noemer Big Ideas.

DONDERDAG 3 NOVEMBER: MAKING MATTER COME ALIVE

Hoe verandert dode in levende materie? Het klinkt misschien als een vraag voor dokter Frankenstein, maar voor hoogleraar Lee Cronin is het dagelijkse kost. Deze spraakmakende scheikundige probeert de evolutie te begrijpen door opnieuw leven te creëren. Hij wil deze kennis bijvoorbeeld inzetten om het energieprobleem op te lossen en malaria te bestrijden.

VRIJDAG 4 NOVEMBER: IMAGINING SCIENCE

Zie het interview rechts op deze pagina.

ZATERDAG 5 NOVEMBER: NUDGE, NUDGE, WHO'S THERE?

De hele dag door worden we verleid door reclamejongens met gladde praatjes. De filosoof James Garvey is daar klaar mee. Ga eens zelf nadenken! Alleen op die manier worden we weer kritische burgers die een democratie draaiende kunnen houden.

ZONDAG 6 NOVEMBER: ENVIRONMENTAL MELANCHOLIA

Volgens psycholoog Renee Hertzman moeten we stoppen met doemscenario's schetsen over het klimaat. Omarm de 'mileumelancholie' en laat de apathie gaan. Mensen zijn heus wel betrokken bij de klimaatkwestie maar weten niet wat te doen als individu. Daarom is het volgens haar nodig om in te spelen op de menselijke behoefte om invloed uit te oefenen.

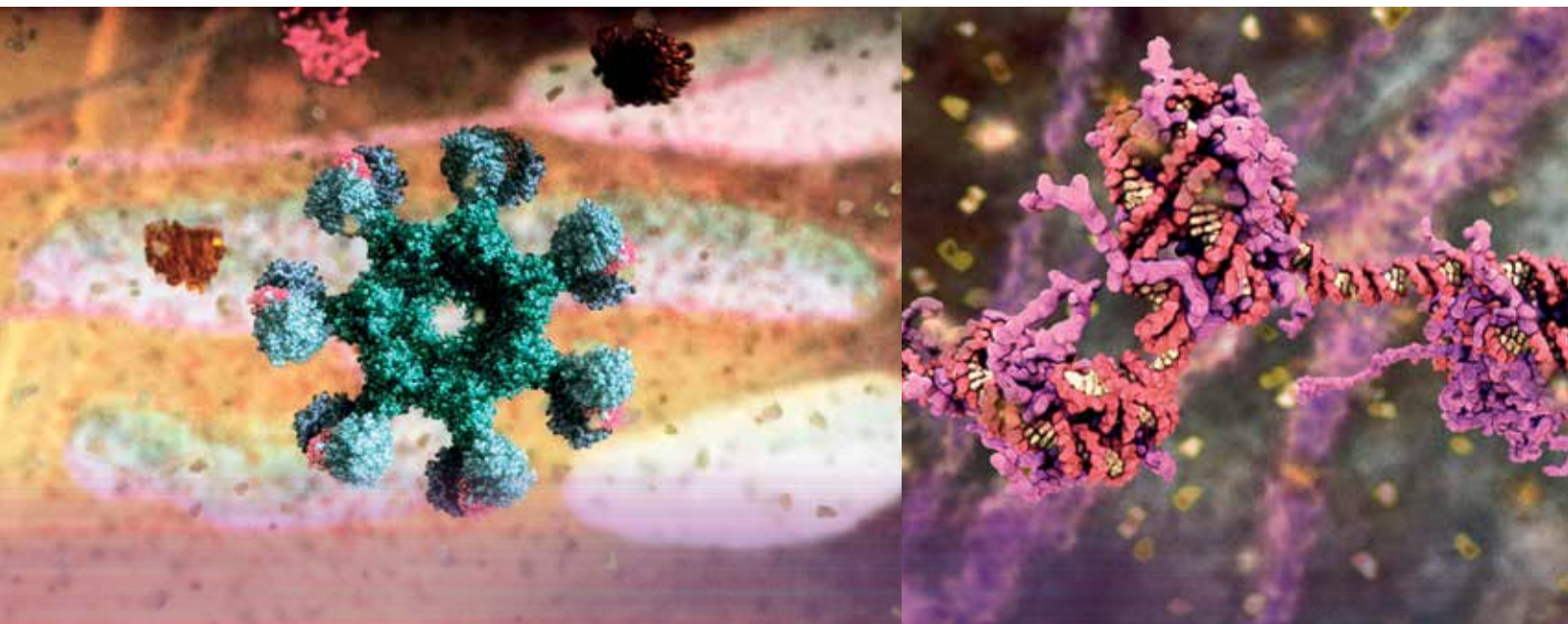
Radboud Reflects. Big Ideas: elke dag om 19.30 uur in LUX. Informatie: www.insciencefestival.nl. De kaartverkoop begint op 13 oktober.

HIJ WERKTE SAMEN MET BJÖRK EN VOLGENS *THE NEW YORK TIMES* IS HIJ 'DE STEVEN SPIELBERG VAN DE BIOMEDISCHE ANIMATIE'. ZELF WIL DE AUSTRALISCHE BIOLOOG DREW BERRY DE WERELD VOORAL LATEN ZIEN HOE *EXCITING* WETENSCHAP KAN ZIJN. TIJDENS INSCIENCE GAAT HIJ DAT DOEN. VOX HIELD VAST EEN SKYPE-INTERVIEW MET DE KONING VAN DE WETENSCHAPPELIJKE VISUALISATIE.

TEKST MAARTEN VAN GESTEL
ANIMATIESTILLS DREW BERRY

Het beeld op de cover is een still uit een animatie van het DNA van Björk. Overige beelden komen uit wetenschapsanimaties van Drew Berry.

'BJÖRK VROEG ME HAAR DNA TE ANIMEREN'

Bent u een wetenschapper of een kunstenaar? "Mijn passie is sowieso wetenschap, en het grootste deel van mijn tijd besteed ik aan het lezen van wetenschappelijke verslagen en het interpreteren van data. Kunst is het gereedschap waarmee ik de verhalen van de wetenschap naar het publiek vertaal."

Hoe werkt dat vertalen precies? "Uit wetenschappelijke verslagen en met microscopen verzamel ik stukjes informatie, die ik samenbreng in 3D-animatie. Heb je je wel eens afgevraagd hoe de wereld er op de schaal van moleculen uit zou zien, als je deze met je eigen ogen zou kunnen waarnemen? Dat is wat ik wil laten zien."

Voor wie maakt u die animaties? "Dat hangt van het project af. Ik heb veel voor onderwijs gedaan, maar ook voor museum-exposities en films. Daar bereik je volstrekt

verschillende mensen mee. Ik wil ze allemaal laten zien hoe fantastisch wetenschap kan zijn, door te tonen hoe bijvoorbeeld cellen delen of hoe ziektes werken."

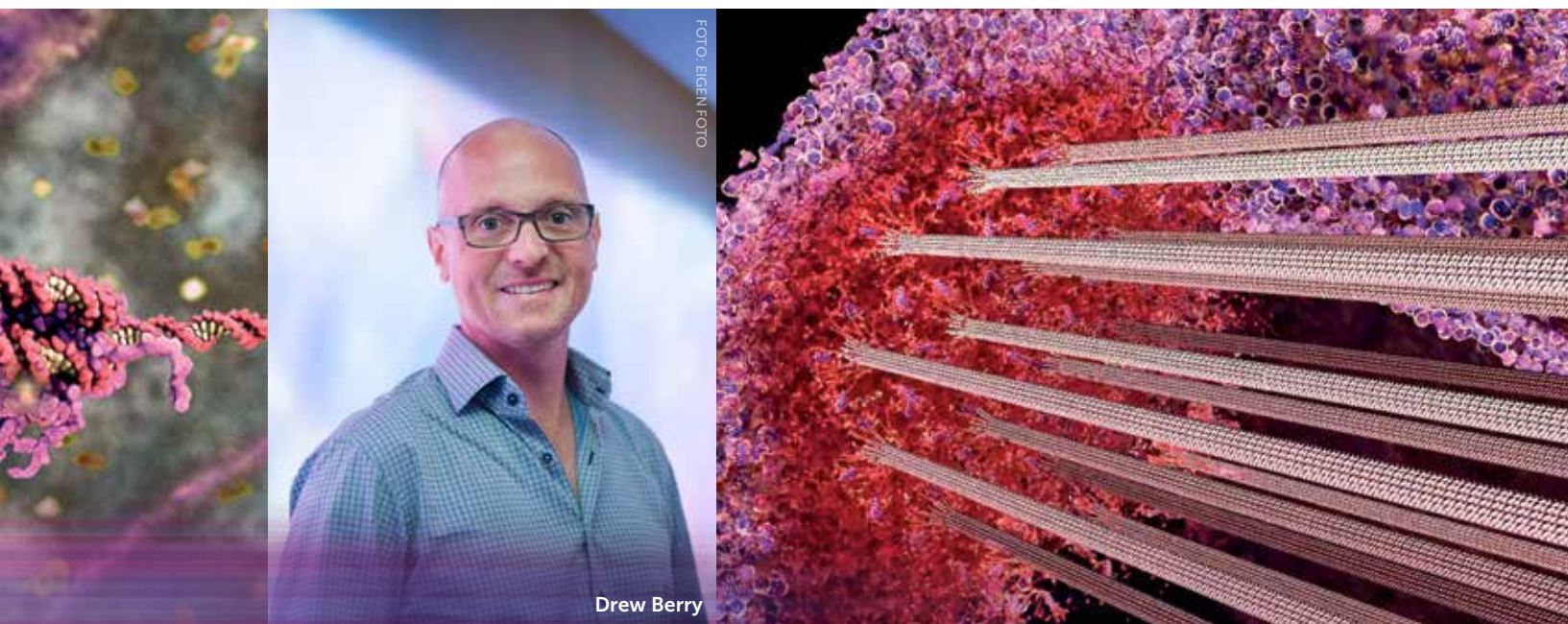
Maakt u liever animaties voor onderwijs of voor kunst en films? "Het tweede. Er is niets mooiers dan een publiek bereiken dat wetenschap uit zichzelf nooit als entertainment zou zien. Mensen denken vaak dat wetenschap hen boven de pet gaat, maar dat is klinkklare onzin. Iedereen heeft een honger naar de ongelooflijke wereld die zich op microscopische schaal binnenin ons allemaal manifesteert, als die maar duidelijk en aantrekkelijk getoond wordt. En dat is mijn taak."

Met welk project heeft u dat doel het best bereikt? "Met de videoclip en app die ik samen met Björk heb gemaakt. Als veertienjarige jongen was ik verliefd op haar, en toen ze me vroeg om haar DNA te animeren

kon ik mijn oren niet geloven. Het was de mooiste tijd van mijn carrière tot nu toe en omdat ze zo populair is, heb ik er ook een geheel nieuw publiek mee bereikt."

Waar kennen we uw animaties nog meer van? "Een van de bekendste films waaraan ik heb meegewerkt was *The Day the Earth Stood Still*, waarin Keanu Reeves een hybride van een alien en een mens speelt die onze planeet wil verwoesten. Op een gegeven moment wordt Reeves in een militair lab onderzocht. Daar zie je mijn animaties van zijn menselijk en buitenaards DNA."

Zitten er in Hollywoodfilms veel fouten als het om zulke animaties aankomt? "Het wordt langzamerhand iets beter, maar in de meeste gevallen wel, ja. De klassieke fout is dat DNA in films bijna altijd met de klok meedraait, terwijl DNA in het echt tegen de klok in gaat."

Drew Berry

Wat is uw droomproject? “Ik heb gehoord dat James Cameron de rechten van *Fantastic Voyage* heeft. Dat is een film uit de jaren zeventig die inzoomt op de moleculaire binnenwereld van een patiënt in het ziekenhuis. Om dat opnieuw te doen, met het geld en de mogelijkheden van James Cameron, dat zou absoluut een droomproject zijn.”

In een TED-talk uit 2012 zegt u dat u uiteindelijk ziektes en zelfs armoede wilt uitbannen. Hoe? “Ziektes als malaria leiden door hun impact logischerwijs tot armoede: wanneer een moeder ziek wordt en niet kan werken, kan ze haar kinderen niet opvoeden. Gelukkig ontwikkelt de medische wetenschap zich momenteel razendsnel. Ongetwijfeld volgt daar veel maatschappelijke verbetering uit. Ik ben ontzettend trots daar deel van uit te mogen maken.”

Hoe dragen uw animaties dan precies bij aan die verbetering?

“De animaties zijn ontzettend duur en het maken ervan kost heel veel tijd; soms moet ik voor een animatie 180 verslagen lezen! Wanneer documentairemakers, medische projecten of musea op zoek zijn naar beelden van ziektes, hebben ze helemaal geen geld om Hollywood-achtige animaties te laten maken. Daarom maken wij ze, en in de tien- tot vijftienjarige levensduur van een animatie geven we ze aan allerlei internationale programma's en projecten.”

Uw animaties zijn dus verspreid over de hele wereld. “Zeker weten. Medische posten in Afrika hebben ze op hun laptop en kunnen daarmee aan de lokale bevolking uitleggen hoe malaria werkt. HBO gebruikt ze voor reportages over diabetes, Australische onderzoekers gebruiken ze bij kankeronderzoek. Daarnaast zitten ze in films en worden ze ook als *visuals* op *rave*-feesten in Amerika gebruikt.”

Op rave-feesten, echt? “Haha, de *raves* zijn tegenwoordig iets minder, maar de animaties worden inderdaad vaak bij concerten of door *vj's* gebruikt. Ik ben benieuwd hoeveel het publiek dan van de wetenschap erachter meekrijgt, maar het is natuurlijk cool dat mensen zo toch in aanraking komen met de schoonheid ervan.”

Wat is het mooiste compliment dat u ooit kreeg? “Er zijn mensen die mijn animaties op de middelbare school hebben gezien en daardoor moleculaire biologie of celbiologie zijn gaan studeren. Dat zijn nu promovendi, die me soms benaderen om dat te vertellen. Ik zou geen grotere beloning voor mijn werk kunnen krijgen.”

En andere wetenschappers? Wat vinden zij van uw werk?

“Ze vinden het tof om details uit hun onderzoeken in mijn animaties terug te zien. Jammergenoeg kunnen we nooit alle

ontdekkingen animeren. Gelukkig komen er steeds meer animators, maar het zullen er nooit genoeg zijn.”

Hoe kunnen we Nederlandse universiteiten overtuigen biomedische animaties te omarmen?

“Dat kan alleen als we een groter publiek krijgen. Dat duurt even, want biomedische animaties zijn een heel nieuw medium. We groeien voornamelijk doordat de technologie steeds betaalbaarder wordt: je kan tegenwoordig zelfs op je laptop experimenteren met animatie, en gelukkig gebeurt dat ook volop.”

Wat krijgt het Nijmeegse publiek te zien?

“Naast mijn bekendste animaties neem ik ook veel nieuw werk mee, waar ik heel enthousiast over ben. Ik heb veel zin om twee dagen op het festival te zijn, en hoop in Nijmegen weer een nieuw publiek te bereiken.” *

**VRIJDAG 4 NOVEMBER, 19.30 UUR
BIG IDEA LEZING IMAGINING SCIENCE
DOOR DREW BERRY**

TEKST CARMEN QUINT

'BURGERS ZIJN GEEN DATADRONES'

BURGERWETENSCHAP IS EEN VAN DE THEMA'S VAN DE 2016-EDITIE VAN INSCIENCE. MAAR WAT IS HET? EEN VOORBEELD VAN NIJMEEGS ONDERZOEK DAT STOELT OP DE IJVER VAN DUIZENDEN VOGELSPOTTERS.

Robert Kwak werkt bij Vogelbescherming Nederland en deed mee aan onderzoek van Hans de Kroon, hoogleraar Plantecologie aan de Radboud Universiteit. Dit onderzoek ging over de schadelijke gevolgen van een veelgebruikt landbouwgif, en zou er nooit zijn geweest zonder vogelspotters: hun massale waarnemingen – over steeds minder vogels in weidegebieden – brachten in 2014 de effecten van het gif aan het licht, met een mediastorm als gevolg.

Kwak spreekt van een mooie wisselwerking: “Zo krijgen wij een beter idee hoe de vogels te beschermen. De wereld verandert immers steeds sneller en daarom willen we stressfactoren zo snel mogelijk ontdekken.” Kwak zoekt heel bewust de wetenschappers op, wat voor hem extra gemakkelijk is omdat hij zelf bioloog is. “Minder dan 5 procent van het geld van de Natuurbescherming is bedoeld voor onderzoek, dus cofinanciering is noodzakelijk.” Na het succesvolle onderzoek naar landbouwgif staat alweer een nieuwe samenwerking met de Radboud Universiteit op stapel, naar kwaliteit van leefomgeving in relatie tot overleving van vogelpopulaties.

Hoogleraar Hans de Kroon noemt de data van de Vogelbescherming onmisbaar voor zijn onderzoek.

Schippers en vissers

Een speciale afdeling van de Radboud Universiteit onderzoekt de relatie tussen wetenschap en samenleving. Wat zijn de voordelen van *citizen science* voor de wetenschap, en omgekeerd? Riyan van den Born van het Institute for Science, Innovation and Society: “Onderzoekers hebben vaak de tijd en middelen niet meer om grootschalig onderzoek te doen. Burgers zorgen voor meer data op meer locaties en kunnen metingen doen over langere periodes.” De veelgehoorde kritiek dat ‘burgerwetenschap’ de kwaliteit van de resultaten vermindert,

klopt volgens Van den Born niet. “Het ligt natuurlijk aan het onderwerp, maar meestal is het kennisniveau van de burgers ontzettend hoog. Daarbij compenseert de enorme hoeveelheid data de foutmarge.” Met goede onderzoeksprotocollen zijn de meeste fouten bovendien te voorkomen, zegt Van den Born. Hij pleit voor *citizen science* als volwaardige vorm van samenwerking: “Burgers zijn geen datadrones die slechts materiaal aanleveren.” Daarom moet het onderzoek investeren in terugkoppeling van resultaten. “Men doet mee aan een onderzoek om daar ook iets van te leren.”

Citizen science is in opkomst. Allerlei universiteiten doen er onderzoek naar. Ook kan de onderzoeksvorm gevolgen hebben voor de beleidspraktijk. Zo werkt het Institute for Science, Innovation and Society momenteel samen met schippers en vissers, die metingen doen naar de effecten van een dam in de Waal tussen Tiel en Ophemert. Door burgers te betrekken bij een beslissing, kun je als beleidsmaker vertrouwen creëren en laten zien dat je begrip hebt voor hun positie. Van den Born: “Je wilt als beleidsmaker niet enkel mensen sussen, maar ook hun zorgen meenemen in een beslissing.” *

DE FILMS BINNEN HET THEMA CITIZEN SCIENCE

MARATUS Over een vuilnisman die na het maken van een spinnenfoto een zoektocht van drie jaar in gang zet naar een mogelijk onontdekte soort. Zie ook de filmtips (p.8).

SCIENCE FOR THE MASSES Over twee nieuwsgierige burgers die hun woning omvormen tot biologielaoratorium en hiermee de geijkte, academische wetenschapsmodellen uitdagen.

THE MIND OF THE UNIVERSE Een exclusieve preview met fascinerende wetenschapsvragen over sterrenreizen en aardplaten. Met een toelichting van de maker Rob van Hattum, wetenschapsjournalist bij de VPRO en inhoudelijk directeur van Science Center NEMO.

THE MESSENGER Een visueel spannende ode aan de schoonheid van zangvogels die laat zien wat we verliezen als deze soorten verdwijnen.

Voor de aanvangstijden van de films zie www.filmfestivalinscience.nl

TEKST ANNEMARIE HAVERKAMP

DE DOCUMENTAIRE IN DEFENSE OF FOOD DRAAIT TIJDENS HET FESTIVAL EN LAAT ZIEN HOE JE 'NORMAAL' EN TOCH GEZOND KUNT ETEN. RADBOUD-GEDRAGSWETENSCHAPPER ROEL HERMANS BESPREEKT DE FILM IN LUX. AAN VOX LEGT HIJ VAST UIT WAAROM MENSEN ER JUIST VAAK VREEMDE EETGEWOONTEN OP NAHOUDEN.

STIL VOEDSEL IS GEZONDER DAN ETEN DAT SCHREEUWT

ROEL HERMANS (1984) PROMOVEERDE OP HET EETGEDRAG VAN MET NAME VROUWEN. NU ONDERZOEKT HIJ HOE EEN 'SLIMME VORK' ONS KAN HELPEN LANGZAMER TE ETEN. DAARNAAST IS HIJ BETROKKEN BIJ VERSCHILLENDE PROJECTEN OM EEN GEZONDE LEEFSTIJL BIJ KINDEREN TE BEVORDEREN. SAMEN MET SPORTDIËTIST SARAI PANNEKOEK BESPREEKT HIJ IN DEFENSE OF FOOD OP DONDERDAG 3 NOVEMBER OM 15.45 UUR IN LUX.

'Stil voedsel' noemt Michael Pollan het. Appeltjes die zwijgend liggen uitgestald in een marktkraam. Sla die op kousenvoeten uit de aarde krult. Hoe stiller het voedsel, hoe beter het voor je is. Heel wat gezonder dan felgekleurde 'pakjes' die ons vanuit de supermarktstellingen tegemoet schreeuwen, zegt de Amerikaanse journalist in zijn film *In Defense of Food*.

Gedragswetenschapper Roel Hermans knikt instemmend bij dit fragment. "Voedsel waar geen reclame voor wordt gemaakt, is meestal het best." Samen bekijken we alvast de documentaire waar Hermans tijdens InScience met het publiek over zal discussiëren. De film past in de trend van foodies en hun bijhorende recepten of diëten: aandacht voor (super)gezond eten als tegenreactie op de almaar uitdijende mens die zich van fast-foodrestaurant naar volle koelkast sleept.

Maar de Amerikaan Pollan zal niet zeggen dat je geen eieren moet eten omdat je dan de menstruatie van een kip naar binnen werkt (*The Green Happiness in NRC*, eind september). In zijn film komen evenmin potten vitaminen of voedingssupplementen voor. De boodschap van Pollan is helder en

past in zeven woorden – in de film herhaalt hij hem een paar keer: *'Eat food, not too much, mostly plants'*.

En daarmee probeert hij niet alleen de slechte eters iets aan het verstand te brengen, maar neemt hij ook de doorgeslagen voedselgoeroes de wind uit de zeilen. Hermans: "Als iemand claimt dat een glas water op kamertemperatuur met havermost en walnoten goed ontbijt is, vraag ik me ook altijd af: 'Waarom niet gewoon een boterham?'" Wetenschappelijk bewijs voor dergelijke ontbijtroutines ontbreekt vaak, wil de Nijmeegse gedragswetenschapper maar zeggen. Terwijl het aantal mensen dat de tips klakkeloos opvolgt soms enorm is.

"Wat weten we eigenlijk over wat we eten?", stelt Pollan in de documentaire een essentiële vraag. En hij neemt de kijker mee in de geschiedenis van de voedselconsumptie. De film laat zien hoe ontwikkelingen in de landbouw en de technologie ervoor zorgden dat we steeds minder 'food' zijn gaan eten en ons begonnen vol te stoppen met fabrieksproducten die de naam voedsel volgens de journalist niet waard zijn.

Vooraanstaande internationaal bekende

Journalist Michael Pollan in de film *In Defense of Food*

voedingsdeskundigen komen aan het woord om op huiveringwekkende wijze uit te leggen wat de gezondheidsrisico's zijn van te veel vet en suiker (stop acuut met frisdrank!).

Voor Hermans is het oud nieuws. Als 'psycholoog van eetgedrag' – hij werkte meerdere malen samen met het Voedingscentrum – is hij goed op de hoogte van wat wel en niet gezond is. Tijdens het filmkijken serveert hij zelfgebakken bananenbrood. Het gekke is, zegt hij, dat mensen zo weinig nadenken bij wat ze eten. Zélf nadenken, bedoelt hij dan. Dat geldt ook voor de volgers van obscure foodblogs. De verklaring geeft hij er meteen maar bij: "We doen rare dingen omdat dat goed voelt. Zo van kijk mij eens gezond bezig zijn. Na het sporten een eiwitshake drinken, geeft bevrediging. Want het is een speciaal product dat gekoppeld wordt aan gezondheid en fitheid. Maar je kunt net zo goed een gewoon ei eten of een bakje kwark."

Eters aan de andere kant van het spectrum, de mensen uit een lage economische klasse die in toenemende mate te dik zijn, denken evenmin voldoende na over waar ze hun tanden in zetten. Bijkomend probleem

**'WE DOEN RARE DINGEN
OMDAT DAT GOED VOELT.
ZO VAN KIJK MIJ EENS
GEZOND BEZIG ZIJN'**

is dat die categorie vaak niet het geld heeft om – als ze al weten wat gezond is – verse producten te kopen, stelt Hermans. De kunst is het gedrag van die groep te veranderen. "Door ze bijvoorbeeld te vertellen dat ze op zaterdag om vier uur heel goedkoop groente en fruit kunnen kopen op de markt." Of door ouders en kinderen met behulp van wijkteams het belang van samen warm eten bij te brengen.

Er is meer kennis over voedsel dan ooit, zegt Hermans. Vooralsnog zijn het echter vooral de rijkere hoogopgeleiden die overstappen naar vers en 'echt' voedsel. Hij verwacht dan ook dat met name deze groep interesse zal hebben in de film van Pollan en aanwezig zal zijn in LUX. Toch heeft hij hoop. In alle lagen van de bevolking sijpelt het voedselbewustzijn langzaam door. "Kinderen die nu in de brugklas zitten, raken vertrouwd met een gezonde kantine, terwijl kinderen die wat ouder zijn dat niet hebben meegekregen." Zouden we op den duur massaal stoppen met het kopen van fabriekseten, dan komen de producenten vanzelf met alternatieven, stelt Hermans. *

5X INSCIENCE

ROB VAN DEN BERGH STORTTE ZICH NA ZIJN STUDIE MEDIA EN CULTUUR IN DE FILMWERELD, NU ALS ASSISTENT-PROGRAMMEUR VAN INSCIENCE. VIJF MUST SEES VOLGENS EEN VAN DE GROOTSTE FILMKENNERS VAN HET FESTIVAL.

🎬 ARRIVAL (DENNIS VILLENEUVE)

"Om met de deur in huis te vallen: Arrival is dé sciencefictionfilm van het jaar én beleeft op InScience zijn Nederlandse première. De film gaat over een linguïst die na de landing van een buitenaards schip door het leger wordt gerekruteerd om contact te leggen met de buitenaardse wezens. Gezien de vorige prominente films van Villeneuve als Prisoners (2012), Enemy (2014) en Sicario (2015) is dit echt iets om naar uit te kijken: een ware publieksfilm die ook nog eens de diepte in gaat."

5 NOVEMBER, 10.30 | MET SUIBRAND DE JONG, HOOGLERAAR EXPERIMENTELE NATUURKUNDE EN PAUL BOERSMA, HOOGLERAAR TAALWETENSCHAPPEN.

6 NOVEMBER, 21.30 | MET POLITIEK FILOSOOF STEFAN SCHEVELIER, OVER DE VRAAG OF DE BUITENAARDE WEZENS EEN EINDE KUNNEN MAKEN AAN DE CONFLICTEN OP AARDE.

🎬 FILM DE BAAS (NIEUW FILMBLOK)

"Het tegenoverstelde van Arrival, maar daarom zeker zo interessant. Arrival is toegankelijk met een wetenschappelijk laagje, maar voor ons nieuwe blok Film de Baas hebben we drie korte films uitgezocht die

juist moeilijk, maar tegelijkertijd filmisch ontzettend de moeite waard zijn. Unknown Energy, Unidentified Emotions (Dalibor Balic) is abstract, Rhizome (Boris Labbé) heeft niet eens personages en Mirror System (Eva Zornio) is al helemaal voor kijkers die van een uitdaging houden."

3 NOVEMBER, 16.45 | UNKNOWN ENERGY, UNIDENTIFIED EMOTIONS, MET BIO-ETHICUS MIRA VEGTER OVER HOE WE ONSZELF LEREN KENNEN DOOR MIDDEL VAN TECHNOLOGIE.

5 NOVEMBER, 15.15 | GEHELE FILMBLOK, MET DAISY VAN DE ZANDE (UNIVERSITEIT UTRECHT), OVER HET GENIETEN VAN FILMS DIE WE NIET DIRECT BEGRIPPEN.

🎬 THE HAPPY FILM (STEFAN SAGMEISTER, BEN NABORS & HILLMAN CURTIS)

"De leukste film van dit lijstje en mijn persoonlijke favoriet. Beeldend kunstenaar Stefan Sagmeister probeert de drie manieren uit waar je volgens onderzoek het gelukkigst van wordt – meditatie, medicatie en therapie. Ik probeer niets te spuiten, maar gelukkiger wordt hij er niet per se van. Wel leert hij veel over zichzelf en verandert zijn leven op een hele onverwachte manier. Het is een verassende en frisse film, met het droge gevoel voor humor waar ik gek op ben."

3 NOVEMBER, 14.15 | RANDPROGRAMMA STAAT NOG NIET VAST.

4 NOVEMBER, 21.15 | MET PSYCHIATER EN MINDFULNESS-TRAINER HISKE VAN RAVESTEIJN VAN RADBOUDUMC, OVER DE VRAAG HOE WE DOLGELUKKIG KUNNEN WORDEN.

5 NOVEMBER, 13.30 | MET ANNA POHLMAYER (TU DELFT) OVER HAAR ONDERZOEK NAAR HET ONTWERP VAN GELUK.

🎬 PEACEMAKER (JAMES DEMO)

"Een biografische film over de Ierse vredeswetenschapper Padraig O'Malley. Peacemaker is vooral mooi omdat O'Malley een bijzondere man is en omdat de maker

je ongelooflijk dicht bij hem brengt. Hij is een van de beroemdste vredeswetenschappers met enorm veel boeken en prijzen op zijn naam, maar pas bij het kijken van dit intieme portret begrijp je wat hem drijft. Dat is iets compleet onverwachts, namelijk zijn alcoholprobleem, iets wat je pas echt kunt doorgronden als je de hele film hebt gezien."

4 NOVEMBER, 18.45 | MET POLITICOLOOG BERT JAN VERBEEK OVER HET BESTAAN VAN RECEPTEN VAN EEN WERELD ZONDER OORLOG.

6 NOVEMBER, 11.00 | MET ANTONY PEMBERTON (UNIVERSITEIT VAN TILBURG) OVER HET SLACHTOFFERSCHAP IN WET, POLITIEK EN MAATSCHAPPIJ.

🎬 MARATUS (SIMON CUNICH)

"De onbetwiste favoriet van ons kantoor. Maratus is een korte documentaire over een vuilnisman die tijdens het hardlopen per ongeluk een spin ontdekt, en vervolgens een zoekactie naar het beestje begint. De film heeft een heel mooie humaninterest-kant: die vuilnisman is grappig en heeft een enorm kleurrijk karakter. Het is ook een van de weinige korte films waar we een volledig blok voor hebben uitgetrokken, maar het verhaal roept zoveel vragen op over ons thema *citizen science* dat we voor de discussies met het publiek minimaal een half uur moeten uittrekken.

5 NOVEMBER, 16.15 | MET LERAAR HANNY VAN ARKEL, STERRENKUNDIGE FRANS SNIK (UNIVERSITEIT LEIDEN) EN BEDRIJFSWETENSCHAPPER MONTSERRAT PRATS LOPEZ (VU AMSTERDAM), OVER CITIZEN SCIENCE IN DE GEESTESWETENSCHAPPEN.

6 NOVEMBER, 19.00 | MET DE CURATOR VAN DE SPANNENDE SPINNEN-TENTOONSTELLING, JACCO STEENDAM, OVER ONTDEKKINGEN VAN NIEUWE SPINNENSOORTEN.

ZIMBABWE

GABRIELLA ISAAC (19): 'NEDERLANDERS NEMEN JE NIET BIJ DE HAND'

Uit: Zimbabwe

**Studeert: International
 economics & business (bachelor)**

"De bus vertrekt volgens een tijdsschema? Niet gewoon wanneer-ie vol is? Tjonge. Ik ben hier nu een maand en alles is nog ontzettend nieuw voor me. Ik verdwaal. Nijmegen was geen logische keuze voor mij. Veel Zimbabweanen studeren in Zuid-Afrika, maar mijn moeder bezocht in 2012 Nederland en vond de sfeer heel goed. Toen ik mijn middelbare school afrondde zijn we online naar bachelorprogramma's in Nederland gaan kijken. Uiteindelijk koos ik voor Nijmegen omdat de reputatie me goed leek. Toen ik vorige maand voor het eerst in Europa landde, had ik geen idee wat te verwachten. Ik dacht dat Nederland heel koud zou zijn, maar toen ik aankwam was het warmer dan in Zimbabwe! Mijn eerste ervaring met Nederlanders is dat ze je niet bij de hand nemen als je verdwaald bent. Op Schiphol kreeg ik bij de informatiebalie gewoon een kaart toen ik zei dat ik de bushalte niet kon vinden. Het was de eerste keer dat ik volledig zelfstandig was. Mijn eerste dagen hier waren behoorlijk stressvol omdat ik geen idee had hoe dingen werkten. Gelukkig was mijn mentormama van de introweek erg behulpzaam, ze liet me zien waar ik een fiets kon kopen. Mijn studieprogramma begint nu een beetje te wennen, ik vond het behoorlijk uitdagend in het begin. Dat komt doordat ik vers van de middelbare school in Zimbabwe kwam waar een compleet ander systeem wordt gehanteerd. Zo zie je hier bij opdrachten niet hoeveel punten je per onderdeel kunt behalen, dat maakt het erg lastig. Ik woon op Hoogeveldt met een hoop andere buitenlandse studenten en dat is echt geweldig. We zitten natuurlijk allemaal in hetzelfde schuitje."

READ A TRANSLATION ON
VOXWEB.NL

GAMEN ZONDER HANDEEN

Een videospel spelen zonder controller. Dat kan, als je je hersenen de computer laat besturen. Het Donders Instituut deed op 8 oktober mee aan de allereerste Cybathlon, de Olympische Spelen voor cyborgs, in Zwitserland. En pakte winst.

Tekst en foto's: Annemarie Haverkamp / Illustraties (uit het spel Brainrunners): Yury Schicker

Still uit het spel Brainrunners

De hersenonderzoeker krijgt zijn zoveelste hoestbui. Om nou te zeggen dat Jason Farquhar in topvorm is, nee. Het liefst zou hij gaan slapen. Toch neemt hij in het hotel in Zürich nog even de aanstaande race door met zijn 'piloot'. Die piloot is Toine Welling, een voormalige medewerker van de belastingdienst en dwarslaesiepatiënt uit Nijmegen. Welling is degene die moet presteren morgen. Hij moet zonder te bewegen een videogame spelen. Zijn brein, verbonden aan een computer, doet het werk. Welling voelt zich razend fit. Vrolijk schuift hij een laatste hapje zalm naar binnen. "Ik heb gewoon ontzettend veel zin in de wedstrijd", zegt de bourgondiër monter. Vandaag hebben ze het stadion verkend. Wat een evenement! Straks op zijn kamer drinkt hij met vriendin Elly nog een glaasje zelf meegenomen whisky – "heb je gezien hoe duur alles hier is?!" – en als slaapmutsje een kopje wietthee. Goed tegen de spasmes.

Prikkels

Twee weken eerder. Op zijn werkkamer verontschuldigt Jason Farquhar van het Donders Instituut zich voor zijn gehoest. Tijd om ziek te worden heeft hij niet. Hij moet trainen voor de Cybathlon, de allereerste Olympische Spelen voor cyborgs ooit. "Ik wil ons onderzoek onder de aandacht brengen", verklaart hij zijn inschrijving. Teams uit de hele wereld, voornamelijk van universiteiten, nemen het tegen elkaar op. Er is een exoskeletonrace, een wedstrijd tussen mensen met robotarmen en een hinder-

nisbaan voor atleten met kunstbenen. Farquhar heeft zich opgeven voor het onderdeel BCI, *Brain-computer interface*.

Zijn piloot kent hij pas een paar weken. Twaalf oefensessies van een uur hebben ze achter de rug. "Veel te weinig. Er zijn deelnemers die al een jaar oefenen", verzucht hij. Maar ja, ze waren laat met hun idee en vind maar eens een dwarslaesiepatiënt die tijd heeft én in staat is goed te focussen. Twee eerdere kandidaten van de St. Maartenskliniek haakten af. "Een videogame spelen met je hersenen is spannend", zegt de onderzoeker van Ierse komaf. Sommigen lukt het helemaal niet. Of de EEG-elektroden van Farquhar de hersensignalen goed opvangen, is mede afhankelijk van hoe iemands hoofd in elkaar zit. Met intelligentie heeft dat niets te maken, puur met bouw. "Zo gaat hersensignalen oppikken meestal het best bij jonge vrouwen, die hebben een dunne schedel."

Toine Welling is 56 jaar en man. Toch lukt het hem zich zo te concentreren dat de computer zijn hersenactiviteit ziet en kan omzetten in actie. Farquhar snuit zijn neus en legt uit hoe het werkt: "Het gedeelte in het brein dat beweging aanstuurt, is de motorische schors die bovenin de hersenen ligt tussen de oren. Elk lichaamsdeel correspondeert met een specifieke plek. Als je je tong wilt bewegen, pakken de elektroden die neurologische prikkel op."

Zo kun je zonder handen een poppetje in een videospel aansturen. Precies dat moeten de heren laten zien tijdens de Cybathlon in Zwitserland. Trainen is essentieel, zegt Farquhar. "Net als bij sport, word je beter als je het vaker doet." Minstens zo belangrijk is het de computer vertrouwd te maken met de hersensignalen van Toine Welling. Onwijs moeilijk, want er gebeurt voortdurend van alles in het brein. Met de meeste info kun je niets, laat staan er een poppetje mee in beweging zetten. "Vergelijk het met een orkest dat een klassiek stuk speelt", verduidelijkt Farquhar wat hij doet. "Er klinken honderd instrumenten en jij moet piccolo drie herkennen. Zodra je dat onder de

Noël Keijsers

Elly van den Bos

Jason Farquhar

Toine Welling

knie hebt, stapt het orkest opeens over op rockmuziek en kun je zo goed als opnieuw beginnen."

Het is een kwestie van programmeren. Net zo lang tot de computer piccolo drie - of de hersensignalen van piloot Toine - op de juiste manier filtert. EEG wordt op dit moment door mensen met de spierziekte ALS gebruikt om te typen. In hun brein wijzen ze letters aan op het scherm. Hoe mooi zou het zijn als de techniek straks zover is dat mensen met een verlamming ook een deur kunnen openen door in gedachten een knop in te drukken?

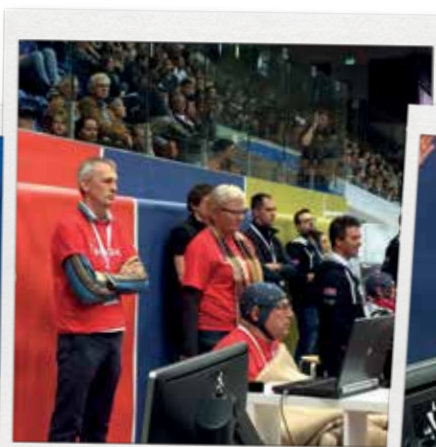
Badmuts

De dag van de wedstrijd. Toine Welling is nog altijd enthousiast. Nerveus? "Gaat wel. Ik hoop voor Jason dat ik het een beetje goed doe. Hij wil niet dat we als laatste eindigen." Nee, dat wil de gespannen hersenonderzoeker niet. Hij heeft geen zin om af te gaan tegenover internationale collega's, beaamt hij. Elke plek behalve de elfde - het aantal deelnemers - is goed. Net voor het

Jason Farquhar is onderzoeker bij het Donders Instituut. Piloot Toine Welling liep op zijn 21ste een dwarslaesie op nadat hij spontaan in elkaar was gezakt. Noël Keijsers is als onderzoeker verbonden aan de St. Maartenskliniek en de afdeling revalidatie van het Radboudumc; hij werkt samen met Farquhar. Elly van den Bos is de partner van piloot Welling. Aan de Cybathlon, een initiatief van de universiteit van Zürich om de ontwikkeling van robotics voor mensen met een beperking te stimuleren, deden 72 teams uit 25 landen mee.

Piloot Toine Welling trekt zich na de eerste ronde terug in zijn bouwkeet.

Concentratie vlak voor de finale.

Welling gaat uit zijn dak als hij ziet dat hij zilver heeft.

Welling en Farquhar nemen de medaille in ontvangst.

COLUMN

Lucy's law

Lucienne van der Geld is docent notarieel recht en juridisch directeur van Netwerk Notarissen.

La Kim

Als je je doelen hebt bereikt, heb je de lat te laag gelegd. Dit weten Acada en De Munnik (Je Huis Is Af) maar ook Kanye West en Kim Kardashian. Kanye wil in 2020 meedoen aan de presidentsverkiezingen in de V.S. En Kim? Zij kondigde kort geleden aan in de voetsporen van haar vader te willen treden. Robert Kardashian was advocaat en verdedigde onder meer O.J. Simpson (een voormalig American football-speler, verdacht van het ombrengen van diens ex en haar vriend).

La Kim gaat naar de universiteit zodra ze meer tijd heeft voor zichzelf. Kim in de collegebanken dus om rechten te studeren. Hoe wurmt ze zich daar eigenlijk in, met haar geprononceerde achterwerk? En na haar traumatische ervaring beroofd te zijn, laat ze het wel uit haar hoofd om met haar exorbitant kostbare sieraden naar de uni te komen.

Er zitten bij mij in de collegebanken geregeld 'oudere' studenten. Vaak heeft hun werk raakvlakken met het notariële recht. Het lijkt alsof ze een voorsprong op de andere studenten hebben, maar dat is niet altijd het geval. Ik merkte het zelf ook toen ik na een aantal jaren rechtspraktijk docent werd: het gaat ineens niet meer om het resultaat van de toepassing van een wettelijke regel maar om het 'waarom'.

Of Kim daar tegenaan loopt? Ik weet het niet. Haar beroepsleven van *socialite* lijkt op het eerste gezicht weinig raakvlakken te hebben met de rechtenstudie. Ze wist een carrière, voornamelijk bestaande uit exhibitionisme, te baseren op een niet per ongeluk uitgelekte sekstape. Ze groeide uit tot een icoon van deze tijd. De beroving in Parijs werd wereldnieuws, ook in de 'serieuze' media. Kim lapt alle regels aan haar *designer heels* en maakt haar eigen wetten van succes. Ik ben dus heel benieuwd naar de jurist Kim.

'WE DID IT JASON, WE DID IT'

middaguur speelt de piloot zijn eerste wedstrijd. Met zijn 'badmuts' – zijn eigen woorden – op zit hij tussen vier andere braingamers. De Swiss Arena is gevuld met ruim zesduizend toeschouwers die op een groot scherm kunnen meekijken. De onderzoekers van het Donders Instituut en de St. Maartenskliniek zitten aan weerszijden van Welling. Zij mogen net als de piloot niet bewegen, anders worden ze gediskwalificeerd. Maar het gaat goed. Welling stuurt zijn avatar behendig over het parcours – verstorende spasmes blijven gelukkig uit. De eerste plaats in ronde één! In de arena klinkt luid applaus.

Team Nijmegen trekt zich even terug in de toegewezen bouwkeet. De hersenonderzoeker is opgelucht, de piloot hondsmoe. Een hele dag braingamen – de ochtend werd er nog fanatiek getraind – eist zijn tol. Om het poppetje niets te laten doen, een onderdeel van het spel, moet Welling woorden achterstevoren spellen. Daarvoor gaan de hersenen in het reddenatiecentrum in het voorhoofd (Farquhar: "the unicorn spot") aan het werk en meten de sensoren geen activiteit in de motorische schors. Ook fysiek is het spel Brainrunners uitputtend. "Ik voel het echt in mijn voeten", zegt de piloot. Om het poppetje te laten springen, houdt hij in gedachten een voetbal hoog. Maar zijn lijf is vanaf zijn schouders toch echt al 35 jaar verlamd.

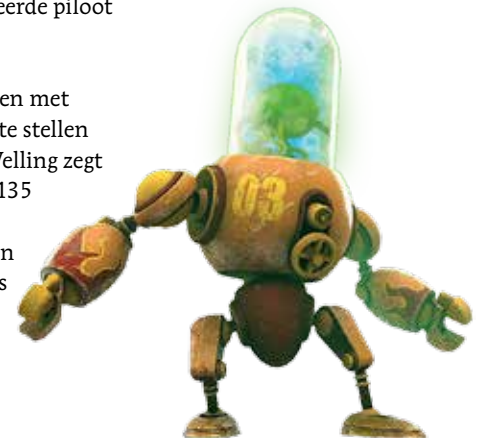
Aan het eind van de middag volgt de finale. Welling zit onder een deken, want in de ijshockeyhal is het koud. Het deert hem niet, hij zet een tijd neer van 156 seconden, goed voor zilver! Van blijdschap springt hij bijna uit zijn rolstoel. "We did it, Jason, we did it." Farquhar krijgt een welgemeende knuffel.

"Jason ziet er opeens zoveel relaxter uit", zegt Welling als hij nog eens joviaal een arm om de onderzoeker legt. "Ik voel me inderdaad plotseling een stuk fitter", antwoordt de snotverkouden Donders-wetenschapper. Misschien kan hij na dit avontuur eindelijk tijd nemen om beter te worden. Stralend duwt hij zijn geëmotioneerde piloot richting podium.

Was het nou geluk of wijsheid dat Nijmegen met eremetaal naar huis gaat? Farquhar durft te stellen dat zijn technologie best heel precies is. Welling zegt dat hij ver boven zijn gemiddelde tijd van 135 seconden scoorde. "Maar ook de anderen waren trager dan normaal. De spanning en het rumoer in de sporthal zorgen voor ruis in je brein. Op de Olympische Spelen lopen ze meestal ook geen persoonlijke records." *

GOUD VOOR DELFT

Behalve Nijmegen deed aan de Cybathlon nog een team uit Nederland mee: DIPO Power uit Delft. TU-studenten sleepen met piloot Bob Radocy (67) uit Amerika goud binnen op het onderdeel armprothese. Radocy was veruit de snelste op de hindernisbaan. Hij moest met zijn kunstarm onder meer een lamp indraaien, een blik openen en de was ophangen. Opmerkelijk: Radocy was de enige met een prothese zonder *robotics*. Zijn hand lijkt op een gripper, die hij aanstuurt met zijn lichaam. Over de prothese loopt een kabel die vastzit aan een tuigje om zijn schouders. Bij het strekken van de arm trekt de kabel de gripper open. Sluiten gaat door de schouders naar achteren te trekken. Radocy ontwikkelde de prothese dertig jaar geleden al en heeft zijn eigen bedrijf: TRS Prosthetics. Volgens hem focust de industrie te veel op het nabootsen van een vijfvingerige hand, met alle ingewikkelde en foutgevoelige technologie van dien. www.trsprosthetics.com

SORRY ZEGGEN HELPT

Partners die gaan scheiden hebben het zwaar. Om van de kinderen nog maar te zwijgen. Mensen met een goede relatie zijn gezonder en gelukkiger. Wat maakt een relatie nou goed? Daar gaat psycholoog Esther Kluwer als bijzonder hoogleraar in Nijmegen onderzoek naar doen.

Tekst: Annemarie Haverkamp / Foto's: Erik van 't Hullenaar

Het wordt haar aan de lopende band gevraagd: 'Wat is het geheim van een goede relatie?' Soms gaat de vraag vergezeld van een wanhopige mail met daarin alle huwelijkse sores. Maar Esther Kluwer (48) brandt er haar vingers niet aan. Ze is niet van het type 'professor Kluwer geeft raad', ambieert geen brievenrubriek in de *Viva* of de *Vriendin*. In haar bescheiden kamer op de Uithof in Utrecht vertelt de al even bescheiden psycholoog wat ze dan wel is: wetenschapper. En in die rol wil ze net als ieder ander graag het geheim van blijvende liefde tussen twee mensen ontrafelen. Als bijzonder hoogleraar gaat ze een dag in de week in Nijmegen onderzoek doen naar 'duurzame relaties en welzijn'.

De leerstoel is ingesteld door de stichting Marriage Week. Dat is een club met een christelijk profiel die wil bevorderen dat mensen samen blijven – jaarlijks is er onder meer de 'week van de relatie' en de stichting geeft tips om de liefde warm te houden. Moet uw onderzoek het stijgend percentage echtscheidingen stoppen?

"In de kranten stonden na mijn benoeming koppen als 'Hoogleraar gaat relaties redden'. Dat kan ik natuurlijk niet. Wat ik wel kan, is het thema over het voetlicht brengen. Het idee voor deze leerstoel is ontstaan tijdens een expertmeeting in de Tweede Kamer een paar jaar geleden. Daar was de stichting Marriage Week ook. Relatietherapie werd niet langer vergoed, daar hadden we het over. En wat de gevolgen daarvan waren. Een van de aanbevelingen was dat er meer onderzoek moest komen naar wat ervoor zorgt dat mensen samen blijven."

Omdat de kerk liever ziet dat mensen in een huwelijk blijven zitten?

"Nee, mijn onderzoek is niet normatief. Ik ben als wetenschapper onafhankelijk. Ik ga niet zeggen 'je moet bij elkaar blijven'. Mijn interesse is vooral wetenschappelijk. Daarnaast zie ik de maatschappelijke relevantie van het thema. Scheidingen hebben een enorme impact op mensen en werken door op allerlei gebieden."

**'ECHTSCHIEDINGEN
KOSTEN DE MAATSCHAPPIJ
2,3 MILJARD PER JAAR'**

Zoals?

“De gezondheid en het welzijn. Niemand gaat voor z’n plezier uit elkaar. Zeker als er kinderen in het spel zijn, dan wil je die samen opvoeden. Scheiden is stressvol en heeft een negatief effect op kinderen. Op de leerprestaties, op hun welzijn, op gedrag. Kinderen van gescheiden ouders hebben een iets grotere kans om in het criminele circuit terecht te komen, weten we uit onderzoek. Alleen al de begeleiding van partners en kinderen kost de samenleving een hoop geld.”

Zo’n 40 procent van de huwelijken strandt inmiddels.

De afhakers jagen ons dus enorm op kosten?

“Bureau EconoVision uit Rotterdam berekende onlangs wat echtscheidingen de samenleving jaarlijks kosten: 2,3 miljard euro. Daar zitten allerlei kosten bij waar je niet aan denkt: sociale uitkeringen, huursubsidie voor eenoudergezinnen, gemiste belastinginkomsten vanwege aftrekbaarheid van kosten voor juridische hulp bij echtscheidingen. Of denk aan arbeidsverzuim. Mensen gaan echt door een stressvolle periode. Sommigen worden ziek en blijven thuis. Maar mij gaat het meer om de psychologische gevolgen dan om het geld. In de krant lees je veel over echtscheidingen, die zijn écht niet goed voor kinderen. Ouders willen het ook niet zo, die hebben er net zo goed verdriet van.”

Is een slecht huwelijk te verkiezen boven scheiden?

“Nee. Uit onderzoek weten we dat alcoholisme, depressie en eetstoornissen vaker voorkomen bij alleenstaanden dan bij mensen met een relatie. Een relatie is dus goed voor de gezondheid. Maar dat gaat alleen op als het een goede relatie betreft. Een slechte relatie is ook weer slecht, want brengt veel stress met zich mee. En stress heeft bijvoorbeeld negatieve gevolgen voor het hart.”

Kunt u worstelende partners toch vast wat handvaten geven?

We willen allemaal zo graag gezond en gelukkig zijn.

“Tja, het gaat om hele logische dingen. Af en toe iets voor de ander doen helpt om de relatie te onderhouden. Opoffering... iets doen of laten voor je partner. Een avond niet gaan stappen omdat de ander graag met jou op de bank wil zitten, of meeverhuizen naar plaats X omdat zij daar een leuke baan kan krijgen. Accommodatie is een vorm van conflicthantering die ik mooi vind. Stel dat je partner tegen je uitvalt; jij hebt de natuurlijke neiging om meteen de tegenaanval in te zetten of in je schulp te kruipen. Maar je kunt ook proberen op een constructieve manier te reageren. Daar zijn positieve effecten van gevonden.”

Mijn partner komt thuis en ziet dat ik de afwas niet heb gedaan. Hij ontploft. Ik zeg: ja maar jij hebt de was niet opgehangen. Constructief?

“Nee, niet ‘ja maar’! Misschien is hij wel chagrijnig omdat er iets gebeurd is op het werk. Je kunt ook proberen rustig te blijven of vragen ‘goh had je een vervelende dag,

HOOGOPGELEIDEN EN DE LIEFDE

Hoogopgeleiden hebben steeds vaker een relatie met een partner die ook hoogopgeleid is, blijkt uit sociologisch onderzoek onder grote groepen Nederlanders. 8 Procent ontmoet elkaar via school of universiteit. Internet is een belangrijke relatiemarkt voor veertig-plussers en mensen die gescheiden zijn. Van de stellen die tussen 1998 en 2003 gingen samenwonen, had 2 procent elkaar ontmoet via internet. Tien jaar later was dat al 13 procent. Werk is overigens nog belangrijker als ontmoetingsplek: 15 procent kent elkaar van het werk. (Bronnen: Matthijs Kalmijn en Wilfred Uunk, *Opleidingshomogamie in Nederland revisited* en het CBS). De kans dat een relatie strandt is groter onder mensen in een lage sociaal-

economische klasse dan onder stellen die een hogere opleiding en navenant inkomen hebben. De reden is volgens Esther Kluwer dat problemen als werkloosheid en armoede een relatie onder druk zetten. Tegelijkertijd neemt de kans op een scheiding toe naarmate de vrouw meer verdient en een hogere opleiding heeft. De drempel om te vertrekken ligt dan lager. Heeft de man meer bereikt qua geld en studie, dan is de kans op een stabiele relatie het grootst. Kluwer: “Vrouwen vinden status belangrijker bij hun partnerkeuze dan mannen. Een van de verklaringen is evolutionair. Vrouwen investeren veel in het krijgen van kinderen, ze zoeken dan een man die de middelen heeft om het nageslacht te onderhouden.”

kan ik iets voor je doen?’ Sorry zeggen helpt vaak ook, dat vinden veel mensen heel moeilijk. Maar soms doe je nou eenmaal dingen die de ander niet leuk vindt of waarmee je hem kwetst. Oprechte excuses kunnen goed werken. Dan kan de ander overgaan tot vergeving.”

Vergeving lijkt me niet in alle gevallen haalbaar. Stel dat het geen stapel ongewassen borden was die hij ontdekte, maar een heimelijke affaire.

“What you love the most, can hurt you the most. Je raakt elkaar juist omdat je heel intiem bent met elkaar. Of er trucs zijn voor vergeving? Vaak helpt het als je begrip krijgt voor de context. Dat je snapt waarom die ander het deed. Excuses helpen ook. Als je samen door wilt, motiveert dat tot vergeving. Als je denkt ‘ik vond de relatie toch al niks’, dan begin je er niet aan. Het is geen knop die je kunt omzetten. Je bent namelijk wel echt gekwetst, anders valt er niets te vergeven. Het is iets wat mensen ook voor zichzelf moeten doen, omdat ze zich beter gaan voelen. Het helpt om te bedenken ‘ik kan wel eeuwig boos blijven, maar ik heb zelf eigenlijk het meeste last van dat wrokkige gevoel.’”

Je kunt wel heel welwillend zeggen ‘ik vergeef je’, maar wat nou als je het niet voelt?

“Daar kunnen we een apart interview over houden. Je moet uiteindelijk door de pijn heen. Er zijn mensen die nooit in staat zijn te vergeven, dat heeft ook met karakter te maken. In een relatie neem je altijd jezelf mee en je

eigen bagage. Hoe goed jouw relatie is, wordt voor een deel bepaald door hoe je zelf in elkaar zit. Hoe ga je om met conflicten? Kun je intimiteit beleven? Zowel psychisch als seksueel? Hoe ben je zelf gehecht in je vroege leven?"

Veel relaties beginnen op de universiteit. Hoeveel kans van slagen geeft u die campusliefdes?

"Mensen worden aangetrokken door mensen die sterk op hen lijken; soort zoekt soort. Daar is veel bevestiging voor gevonden. Op de universiteit vind je veel gelijkgestemden, dus de kans is groot dat je een partner vindt binnen de sportvereniging of in de collegebanken. Maar na je studie verandert er nog heel veel. Je gaat misschien verhuizen, krijgt een baan. Afstand maakt het lastig een relatie te onderhouden. Door alle nieuwe ervaringen, zul je zelf bovendien nog erg veranderen. Zonder dat ik het kan onderbouwen met cijfers, zou ik zeggen dat je studie vaak niet de periode is waarin je die partner voor het leven tegenkomt. Pas wanneer je leven een beetje rustig wordt in termen van werken en wonen, volgt de fase dat je toe bent aan stabiliteit. Vroeger was dat natuurlijk anders. Je kwam iemand tegen, ging trouwen en dat was het."

Waarom scheiden we eigenlijk zo gretig tegenwoordig?

"Omdat we hogere eisen stellen. Vroeger was het vrij simpel: je moest een goede huisvrouw en moeder zijn of een goede kostwinner. Het was *not done* om te scheiden. De sociale norm is erg veranderd, ook onder invloed van de ontkerkelijking. Kinderen die gescheiden ouders hebben, lopen zelf een grotere kans ook uit elkaar te gaan. Zij hebben misschien minder het voorbeeld meegekregen van doorgaan als het moeilijk wordt. Scheiden is veel meer geaccepteerd, dus de drempel om weg te gaan wordt lager. Vrouwen zijn bovendien veel vaker financieel onafhankelijk, ze hoeven niet te blijven omdat ze anders geen inkomen hebben. Veel jongeren willen tegenwoordig een flitsende carrière én er goed uitzien én een fijne relatie. Maar dat kan niet allemaal. Er zijn soms dingen die niet goed gaan. Belangrijk is hoe je daar dan mee omgaat. Uit onderzoek blijkt dat mensen die *growth beliefs* hebben, die zich dus realiseren dat een relatie kan groeien maar dat dat tijd en moeite kost, beter zijn in het omgaan met

'WE WORDEN AANGETROKKEN DOOR MENSEN DIE OP ONS LIJKEN'

relationele conflicten dan mensen die vinden dat alles perfect moet zijn en slechts genoegen nemen met de prins op het witte paard."

Gelukkig zijn er tweede en derde huwelijken. Dan doen we het beter, toch?

"Helaas. Het scheidingspercentage bij opvolgende huwelijken ligt hoger dan bij een eerste huwelijk."

Hoe kan dat? We hebben toch van onze fouten geleerd?

"Misschien vinden mensen die al een keer gescheiden zijn het moeilijker om met conflicten om te gaan. Ze nemen zichzelf mee in een volgende relatie. Daarbij is er bij tweede of derde huwelijken vaak sprake van een samengesteld gezin. Dat maakt het er niet eenvoudiger op. Bovendien kan er meer stress zijn omdat de sociale omgeving wellicht minder accepterend is ten aanzien van een nieuw huwelijk."

Hoe lang moet een relatie zijn, wil die vallen onder uw noemer 'duurzaam'?

"Er is geen grens. Het is niet de bedoeling van mijn onderzoek om naar het aantal jaren te kijken. Ik wil bestuderen welke factoren de kwaliteit van relaties bepalen. De omschrijving van mijn leeropdracht is niet kijken naar wat een scheiding veroorzaakt – daar is al heel veel onderzoek naar gedaan – maar onderzoeken wat ervoor zorgt dat mensen bij elkaar blijven. Hopelijk kunnen we met die kennis anderen helpen. Ik wil relaties op een positieve manier benaderen." *

BIO

NAAM: Esther Kluwer

GEBOREN: Colmschate, 1968

OPLEIDING: psychologie, Groningen

WERK: voorheen docent/onderzoeker aan de VU en nu aan de

UU. Ze is daar universitair hoofddocent bij psychologie. Eerder deed ze onderzoek naar de invloed van het eerste kind op de relatie, naar vergeving binnen relaties en naar het effect van mediation bij

vechtscheidingen. Als bijzonder hoogleraar Duurzame relaties en welzijn in Nijmegen (sinds 1 oktober) zal ze data verzamelen onder grote groepen mensen met een relatie. Ze hoopt samen met

collega's in den lande een kenniscentrum op te kunnen zetten.

OVERIG: Esther Kluwer heeft 21 jaar een relatie en is moeder van drie kinderen.

PUNT!

USR

Hallo studerend Nijmegen!

Er wordt weer stevig vergaderd door alle commissies, werkgroepen en klankbordgroepen. De commissies bestaan uit leden van de OR (Ondernemingsraad) en de USR (Universitaire Studentenraad), de werkgroepen zijn het initiatief van de USR en de klankbordgroepen worden aangesproken wanneer er iets speelt waarover feedback nodig is.

De werkgroepen zijn bezig geweest met het inventariseren van welke doelen afgelopen jaar zijn behaald, wat is blijven liggen en wat er nu speelt, om daar komende vergadercyclus mee aan de slag te gaan. In de commissies zijn onder andere de uitkomsten van de Nationale Studenten Enquête (NSE), de Wet Werk en Zekerheid (WWZ) en het Meerjaren Investeringsplan (MIP) besproken. Sinds dit jaar hebben de OR en de gekozen leden van de USR instemmingsrecht op de begroting en dus ook het MIP. Het MIP beslaat voornamelijk de plannen voor de nieuwbouw en onderhoud. Komt er een vijfde vleugel aan het Huygensgebouw? Gaat Linnaeus plat? Blijft de Erasmustoren staan? Komt er een watersportcentrum? Deze kwesties en meer komen aan de orde de komende maanden.

De WWZ is volgens sommigen een draak van een wet en volgens anderen de oplossing van alle problemen. Waar het beoogde doel van de WWZ was om mensen die twee jaar in dienst waren een vast contract te geven, is deze in werkelijkheid voor werkgevers een middel geworden om werknemers na twee jaar eenvoudigweg op straat te zetten. De OR heeft zich hier volledig op ingelezen en is er druk mee bezig. Het treft ons studenten een stuk minder, dus hierin laten wij de OR het voortouw nemen.

Dan nog de Nationale Studenten Enquête. Hieruit blijkt dat jullie best wel tevreden zijn over onze universiteit! Vooral de punten groeps grootte, studiefaciliteiten en het niveau van het Engels van de docenten scoren goed. Studiedruk en loopbaanoriëntatie laten nog te wensen over en de nagenoeg Nederlandstalige Radboud Docenten Academie scoort uitstekend op Engeltaaligheid. Vanuit het college van bestuur zijn aandachtspunten en doelen gecommuniceerd aan de hand van jullie feedback, dus vul hem zeker dit jaar weer in! Dit was weer onze update, Thomas van Aquinostraat 3 staat nog steeds overeind, dus onze uitnodiging om een keertje langs te komen blijft staan. Mailen naar usr@student.ru.nl mag natuurlijk ook.

OR

Tijdelijke contracten

Met de invoering van de Wet Werk en Zekerheid (WWZ) in 2015 heeft de overheid zich als doel gesteld om werkgevers te stimuleren meer werknemers in vaste dienst te nemen door tijdelijke contracten verder te beperken. Aan universiteiten blijkt helaas het tegendeel het geval te zijn, de WWZ heeft juist geleid tot een toename van (wetenschappelijk) personeel in tijdelijke dienstverbanden.

Vorig jaar heeft de TRAP-fractie bij haar achterban, het tijdelijk wetenschappelijk personeel, geïnventariseerd waar zij door de WWZ tegenaan lopen. Dit heeft veel casusmateriaal opgeleverd dat een confronterend beeld schetst. Het gaat om heel uiteenlopende gevallen van het niet erkennen van opleidings-tijd (waarvoor vrijstelling zou moeten gelden) en het niet fatsoenlijk toekennen van zwangerschapsverlof (waarvoor een maximum van drie maanden geldt), tot het adviseren om aan het eind van het tijdelijk contract de WWZ in te gaan om na een wettelijke termijn weer terug te keren aan de universiteit in een nieuwe tijdelijke aanstelling. In een enkel geval was een medewerker via een juridische constructie in dienst bij een andere universiteit, terwijl hij in werkelijkheid gewoon aan de Radboud Universiteit werkte. Dit alles om te voorkomen dat de universiteit de medewerker een vast contract moest aanbieden. Daarnaast bestaan er ook verschillen tussen de manieren waarop faculteiten met de WWZ omgaan.

Praten over oplossingen

De Ondernemingsraad (OR) wil graag een constructieve dialoog met het college van bestuur voeren over het beleid ten aanzien van de WWZ. Naast beperkingen biedt de WWZ namelijk ook mogelijkheden. Een van die mogelijkheden is een geclausuleerd contract – een aanstelling die duurt zolang er financiering voor de werkzaamheden is. Daarnaast is het mogelijk in plaats van een einddatum een totaal aantal te werken uren af te spreken, waarbij de werknemer de werkintensiteit naar eigen behoefte kan variëren. Dergelijke constructies zouden op geselecteerde afdelingen in een pilot getest kunnen worden. Verder is het belangrijk dat duidelijk wordt wat onder structurele werkzaamheden verstaan wordt. De CAO schrijft immers voor dat 'structureel werk' door personeel in vaste dienst moet worden uitgevoerd. Desondanks worden docenten na hun tijdelijke aanstelling vaak een-op-een vervangen met het argument van (mogelijke) fluctuaties in studentenaantallen. In de praktijk variëren studentenaantallen echter niet zo sterk dat er zomaar van niet-structureel werk gesproken kan worden.

Om de problemen rond de WWZ aan de kaak te stellen, heeft een ad hoc OR-commissie WWZ een notitie geschreven met een aantal aanbevelingen en de genoemde casussen als onderbouwing en illustratie. Het college heeft deze notitie inmiddels in beraad. Bij de volgende Gezamenlijke Vergadering op 7 november aanstaande zal het college reageren.

FOTO: GERHARD VAN ROON

Hoe zal het Huygensgebouw in de toekomst worden uitgebreid?

TERUG NAAR HEUMENSOORD

Toen Hruy Weldemichael Tadiyos in Heumensoord woonde, volgde hij colleges aan de Radboud Universiteit en schreef hij onder de naam Biniam columns voor Vox. Nu, een jaar later, heeft hij een eigen huis in Amsterdam. Vox gaat bij hem langs én neemt hem mee terug naar Heumensoord. 'Ik heb vooral goede herinneringen.'

Tekst: Mathijs Noij / Fotografie: Erik van 't Hullenaar

Een vrouw stuurt een bakfiets tegen de wind in en een hond rent in de verte achter een stok aan. Op het geruis van de wind na is het stil. Hruy Weldemichael Tadiyos (28) loopt over de open zandvlakte van Heumensoord. "Zó had ik het niet verwacht. Van het tentenkamp is niks meer over." In het midden van het veld staat een oude denboom. "Die is me nooit opgevallen. En nu staat-ie hier opeens." Hij maakt foto's met zijn telefoon: dit moeten zijn vrienden zien met wie hij in Heumensoord woonde.

Een jaar geleden stapte de Eritrese Weldemichael op precies deze plek uit de bus. Hij behoorde tot de eerste bewoners van Heumensoord, die toen vriendelijk begroet werden door Nijmegenaren met spandoeken. *Welcome refugees*. Samen met drieduizend andere vluchtelingen werd hij – op het hoogtepunt van de vluchtelingeninstroom naar Nederland – opgevangen in de

De foto die bij 'Biniam's' columns stond.

FOTO: DICK VAN AALST

bossen bij Nijmegen. *Green village*, zo heette het deel van het kamp waar hij sliep. "Mijn tent moet ongeveer hier hebben gestaan." Hij loopt met grote passen door het zand.

Toen het kamp er een tijdje stond, en de winter zich aandiende, gingen veel vluchtelingen de straat op om te protesteren. De omstandigheden in het grootste kamp van Nederland waren verre van ideaal. Inhumain, zeiden sommigen. Weldemichael klaagde niet, hoewel de koude Hollandse lunch wennen was. "Ik heb vooral goede herinneringen. Ik heb hier mensen leren kennen en veel vrienden gemaakt."

Nijmegen hield het niet alleen bij mooie woorden – veel vluchtelingen voelden zich oprecht welkom. Elke dag stonden er wel mensen bij de poort koffie te schenken, te spelen met de kinderen of gewoon een praatje te maken. De universiteit gooid haar deuren open voor de vluchtelingen, die op de campus terecht konden voor taalcursussen of gebruik konden maken van computers in de bibliotheek.

ORD

'IK HEB VOORAL
GOEDE HERINNERINGEN.
IK HEB HIER MENSEN
LEREN KENNEN EN VEEL
VRIENDEN GEMAAKT'

'JE HOEFT MIJ GEEN BINIAM MEER TE NOEMEN'

Weldemichael volgde colleges bij geografie. "Een meer dan welkome afleiding van het leven in Heumensoord, waar niks te doen was." En hij schreef columns voor Vox, onder het pseudoniem Biniam. Zo gaf hij een inkijkje in het leven van de bewoners van Heumensoord. Totdat hij in december bericht kreeg van het COA dat zijn asielaanvraag daadwerkelijk in gang gezet zou worden. De volgende ochtend zat Weldemichael in de bus naar Ter Apel.

Vogelbuurt

In de Vogelbuurt in Amsterdam-Noord loopt een groep kleuters achter hun juf aan – de kinderen belichamen de multiculturaliteit van deze wijk. Op straat wordt Weldemichael gegroet door een Eritrese buurman. Sinds hij vier maanden geleden de sleutel van zijn huis ontving, is hij inwoner van Amsterdam en bewoner van de Mussenstraat.

Weldemichael heeft zijn verblijfsvergunning binnen – voorlopig voor vijf jaar. Daarom is hij nu gewoon Hruy Weldemichael. "Je hoeft mij geen Biniam meer te noemen", zegt hij een paar uur voor we hem meenemen naar

Hruy Weldemichael met de fiets op de pont over het Amsterdamse IJ.

Heumensoord, verwijzend naar de schuilnaam die hij gebruikte als columnist. Herkenbaar op de foto gaan vindt hij ook geen probleem meer. “Nu ik mijn verblijfsvergunning heb, hoef ik me geen zorgen meer te maken”, zegt hij in zijn huis in Amsterdam.

In zijn benedenwoning staan een grote hoekbank, een tafel met vier stoelen en een bureau – allemaal op de kop getikt bij tweedehandszaken. De muren zijn nog wat kaal. Verder heeft hij een eigen terras, twee slaapkamers en een keuken. Allemaal voor hem alleen.

Voor iemand die mensen om zich heen gewend was, is dat vreemd. In Asmara, waar Weldemichael geografie studeerde, woonde hij intern met andere studenten. Daarna trouwde hij, en woonde samen met zijn vrouw en moeder. “Vooral in het begin voelde ik mij in Amsterdam eenzaam, maar nu gaat het goed.”

Zijn week is goed gevuld. Ten minste vier keer in de week stapt Weldemichael op zijn fiets. Tien minuutjes naar de veerpont, die hem over het IJ brengt. Dan dwars door de stad, langs de grachten en het Rijksmuseum, door de yuppenbuurten naar de Zuidas. Daar volgt hij, bij de Vrije Universiteit, taalcurssussen. “Vorige week ben ik opgegaan voor niveau A1 – ik had geen enkele fout.”

Een half jaar geleden, toen Weldemichael nog in het azc in Almere verbleef, wilde hij eigenlijk al Nederlands leren. Toen waren de lessen snel vol en had hij niet meteen een plek. Hij schreef daarom vertalingen op gele post-its en plakte er zijn slaapkamer mee vol.

Nu probeert hij in het Nederlands af en toe een praatje te maken met de buurman. Gelukkig spreekt zijn bovenbuurman wel Engels, dat gaat Weldemichael vooralsnog beter af. Verderop in de straat woont een Eritrees gezin, waar Weldemichael af en toe uitgenodigd wordt voor een Eritrese maaltijd.

Aanbevelingsbrief

Hij woonde er maar ruim twee maanden, maar Heumensoord heeft Weldemichael veel gebracht. Vrienden vooral, van wie er vier nu ook in ‘Noord’ wonen – op Champions League-avonden zitten zij bij elkaar op de bank. Maar ook de Nijmeegse wetenschappers bij sociale geografie zijn Weldemichael niet vergeten. Afgelopen zomer stuurde

VAN ASMARA NAAR AMSTERDAM: DE VLUCHT VAN WELDEMICHAEL

De eerste landsgrens die Hruy Weldemichael overstak, was meteen een gevaarlijke. “Als de overheid je oppakt, kan je voor jaren de gevangenis in gaan.” Weldemichael ontvluchtte Eritrea vanwege de militaire dictatuur die daar heerst. “Iedereen moet het leger in, en je weet niet of je daar ooit nog uit komt.”

Via Soedan reisde hij door de Sahara naar Libië. Daar zou hij veruit het moeilijkste moment van zijn vlucht meemaken. “Vlakbij Tripoli werden we gekidnapt. We werden vastgehouden in een huis in aanbouw, dat nog niet eens een dak had. Een maand lang zaten we daar vast, terwijl we ‘s nachts wakker werden gehouden door de gevechten van de oorlog. Dat was doodeng, maar gelukkig waren we niet in handen van IS gevallen. Dan waren we er geweest.”

Deze kidnappers wilden slechts een slaatje slaan uit de vluchtelingenstroom. “De enige optie die we kregen was om met hun boot de overtocht naar Italië te maken en daar flink voor te betalen.” Toen familie in Eritrea geld had gestort op een rekening van de kidnappers, werd Weldemichael op een houten

boot gezet met ongeveer vierhonderd personen aan boord. “We lagen als sardientjes in de boot. Na een uur of tien op zee werden we opgepikt door de Italiaanse marine.” Augustus 2015 bevond Weldemichael zich eindelijk op Europese grond. Hoewel Weldemichael door de marine aan land werd gebracht, wilde hij zo snel mogelijk weg uit het Italiaanse opvangkamp. “Ik had altijd al voor ogen dat ik naar Engeland of Nederland wilde, omdat in deze landen de procedures voor gezinsherenigingen sneller verlopen.” Hij hoopt dat zijn vrouw, die in Asmara is achtergebleven, zich snel bij hem kan voegen.

Via Milaan en München belandde Weldemichael in Rotterdam. De politie daar kocht voor hem een treinkaartje naar het azc in Ter Apel. Door de vele asielaanvragen in 2015 werd zijn procedure niet meteen opgestart. Na twee weken in Middelburg kwam Weldemichael terecht in Heumensoord. Na goedkeuring van zijn asielaanvraag werd Weldemichael eerst nog een paar maanden in de azc in Almere gehuisvest, totdat er een huis beschikbaar kwam in Amsterdam.

Hruy Weldemichael
voor zijn huis in de
Vogelbuurt.

'VOOR DE NIJMEGENAREN ZOU IK TERUGKOMEN'

Olivier Kramsch en Kolar Aparna een aanbevelingsbrief naar collega's van de Universiteit van Amsterdam, waar-door Weldemichael mee kon doen aan een zomercursus. De UvA organiseerde een reeks colleges over Amsterdam, speciaal voor vluchtelingen. Er waren veel meer aanmeldingen dan plekken.

Een van Weldemichaels vrienden uit Heumensoord komt elke zondag uit Nijmegen naar Amsterdam. Dan staat de programmeerles van de Amsterdamse organisatie Hack Your Future op het programma. "We maken een website om het Tigrinya, een Eritrese taal, te vertalen

naar het Engels. Dat kan Eritreeërs in de toekomst helpen Engels te leren."

Weldemichael hoopt van het bouwen van websites zijn vak te kunnen maken. "Eerst moet ik de Nederlandse taal leren, maar daarna hoop ik te kunnen studeren. Ik verwacht niet dat ik met mijn Eritrese geografiediploma aan de bak kom."

Komt hij ooit nog eens terug naar Nijmegen? Hij lacht, want wil niet onbeleefd zijn. Dan: "Voor de Nijmegenaren zou ik terugkomen. Maar in Amsterdam zijn voor mij meer mogelijkheden." *

WAT DOET DE RABDOUD UNIVERSITEIT NOG VOOR VLUCHTELINGEN?

Nu noodopvanglocatie Heumensoord is verdwenen, staan veel van de activiteiten van de Radboud Universiteit voor vluchtelingen on hold. Toch bestaat de werkgroep voor vluchtelingen nog wél, met voormalig rector Bas Kortmann als voorzitter. Volgens jurist Ricky van Oers, een van de andere leden, wil de groep graag weer activiteiten organiseren als het oude belastingkantoor aan de Stieltjesstraat in de toekomst zal dienen als nood-

opvanglocatie. Dat is echter onzeker: aanvankelijk zouden in dat pand per september vijfhonderd vluchtelingen worden gehuisvest, maar door het dalende aantal asielaanvragen is het onduidelijk of dat nog doorgaat. Voor de bewoners van Heumensoord organiseerde de werkgroep onder meer de crowdfundingactie voor lesboeken Nederlands en Radboud meets refugees, een dag waarop academici en studen-

ten uit Heumensoord werden uitgenodigd op de campus. Een andere in het oog springende activiteit, niet georganiseerd door de werkgroep maar door de rechtenfaculteit, was de collegereeks Food for thought, waar zelfs onderwijsminister Jet Bussemaker voor naar Nijmegen kwam. De afdeling Geografie, planologie en milieu staat open voor asielzoekers in de colleges. Dat was zo toen Heumensoord als nood-

opvang diende, en dat is nog steeds zo. Initiatiefnemer Kolar Aparna hoopt dat meer opleidingen dat voorbeeld zullen volgen. "Heumensoord is mis-schien verdwenen, maar er zijn nog steeds veel vluchtelingen in Nijmegen", zegt de promovenda. "Ook richting hen hebben we een sociale verantwoordelijkheid om de muren van de universiteit en de stad af te breken."

AGENDA

MEDEDELINGEN OF BERICHTEN
VOOR VOX CAMPUS KUNT U
STUREN NAAR: VOXCAMPUS@
VOX.RU.NL DE VOLGENDE VOX
VERSCHIJNT OP 10 NOVEMBER 2016.

Indie-band
PALMSY treedt
25 oktober op.

Kaartjes winnen voor Arjen Lubach

Op 24 november komt Arjen Lubach naar het Wintertuinfestival. De schrijver annex cabaretier annex televisiemaker geeft dan een college in het Grotiusgebouw. De kaartjes zijn uitverkocht, maar er is nog hoop voor de fans: Vox geeft twee kaartjes weg. Bedenk een vraag om tijdens het college aan Lubach te stellen en stuur die vóór 1 november naar redactie@vox.ru.nl. Wie de leukste vraag inzendt mag samen met een vriend(in) alsnog naar het college.

ALGEMEEN

www.ru.nl/studentenkerk

31 OKTOBER, 19:00: Herdenking overledenen Radboud Universiteit.

PERSONEEL

www.ru.nl/pv

VANAF 17 OKTOBER: Kunst is bewustwording en bewustwording is een kunst. Lezingencyclus over het oeuvre van zes kunstenaars, met kunstenaar en kunsttheoreticus Harrie Frijns. Locatie: Villa Oud Heyendaal.

21 OKTOBER, 20.30 uur: Landverrader. Ga met fikse korting naar de toneelvoorstelling Landverrader, waarin Helmert Woudenberg zijn grootvader speelt, die in de Tweede Wereldoorlog door de Duitsers werd benoemd tot leider van het Nederlandse Arbeidsfront. Locatie: Steigerzaal, Lindenberg.

CULTUUR

www.ru.nl/cultuuroopdecampus

19 OKTOBER, 19.15 uur: Vertoning van de film The Stanford Prison Experiment met een inleiding door Daniël Wigboldus, hoogleraar Sociale psychologie. De film uit 2015 gaat over het beruchte experiment uit 1971 waarbij studenten de rol van gevangene of cipier kregen. Locatie: CC3, Collegezalencentrum.

20 OKTOBER, 20.00 uur: Cabaretier, stand-upcomedian en muzikant Anne Jan Toonstra speelt zijn voorstelling 'Oï', een energieke cabaretshow waaraan een flinke dosis muziek te pas komt. Locatie: De Rode Laars (E2.64).

25 OKTOBER, 20.30 uur: Optreden van de vierkoppige indie-band PALMSY. De band uit Utrecht toert momenteel met de Popronde en werd uitgeroepen tot Oortalent en PinguinTip. Gelukkig is er ook tijd voor een stop op de campus. Locatie: Cultuurcafé.

1 NOVEMBER, 20.30 uur: Optreden van de alternatieve rockband Silent War, evenals PALMSY onderdeel van de Popronde. Eerder stond de band – bepaald niet *silent* – onder andere in de Melkweg, Paradiso en het Patronaat. Locatie: Cultuurcafé.

10 NOVEMBER, 20.00 uur: Theatergroep De Wolven speelt EXIT, over wat er gebeurt als je in de maakbare samenleving zelfs je eigen dood kunt bepalen, tot in de puntjes verzorgd, 98 procent slagingskans. Locatie: De Rode Laars (E2.64).

Radboud Reflects

www.ru.nl/radboudreflects

13 OKTOBER, 19.30 uur: Laat je inspireren door het gedachtegoed van filosoof Helmuth Plessner, die de mens als excentrisch wezen betitelde. Maarten Coolen legt in zijn lezing uit wat onze soort volgens Plessner zo uniek maakt. Hierna volgt een discussie over actuele thema's als angst voor de multiculturele samenleving. Locatie: Collegezalencentrum.

18 OKTOBER, 19.30 uur: De mens, meer dan een hersenbeest. Lezing

en gesprek met filosofen Marjan Slob en Marc Slors. Leer hoe de geesteswetenschap en hersenwetenschap samen tot een beter begrip van de mens kunnen komen. Locatie: LUX.

19 OKTOBER, 19.30 uur: Met tijd omgaan. Hoe doe je dat? Of de tijd je nu te snel of te langzaam gaat, je leert ermee omgaan bij deze filosofieworkshop met filosoof Paul van Tongeren. Locatie: Thiemeloods.

20 OKTOBER, 12.45 uur: Science and Politics. Two Separate Worlds? PhD-lunchmeeting met bedrijfseconoom Joris Knobben, sociaal geograaf Kolar Aparna en politiek filosoof Anya Topolski. Is het gepast om als wetenschapper politieke uitspraken te doen? Locatie: de Brasserie (Spinozagebouw).

3 NOVEMBER, 21.00 uur: Lezing door Scheikundige Lee Cronin van de University of Glasgow over het creëren van leven. De lezing maakt deel uit van Big Ideas: een reeks lezingen door topwetenschappers tijdens InScience. 3 t/m 6 november is er iedere avond een lezing. Locatie: LUX.

Paul van Tongeren geeft op
19 oktober een workshop over tijd.

OPI
NIEWiskunde is al
moeilijk genoeg
in het Nederlands

zelf een opinie insturen kan ook
mail 'm naar
redactie@vox.ru.nl
De redactie heeft het recht
de brief in te korten

'Rug recht en op eigen kracht vooruit!'
Hoogleraar Mathematische fysica Klaas
Landsman vindt dat de Radboud Universiteit
niet mee moet gaan in de trend van
Engelstalige bachelors.

De tijd ligt nog vers in het geheugen dat Franse wiskundigen hun voordrachten op internationale conferenties in het Frans hielden, of in dusdanig slecht Engels dat het inderdaad beter in het Frans had gekund; *Soit H un espace de Hilbert* is nog wel te volgen! Ik geniet van een internationale en liefst ook multiraciale campus: op vakantie in de VS hoorde ik een zwarte *street performer* (weliswaar na een gulle donatie van deze 'rich white man') verklaren

dat "*there's only one race: the human race*", precies wat een universiteit ook zou moeten uitstralen. Als ik in het sportcentrum het spandoek 'Iedereen is welkom' zie, dan koester ik het zeldzame gevoel ergens bij te horen, iets wat ik ook alle andere bezoekers van harte gun. Altijd heb ik de mond vol van diversiteit. Ik ben trots als studenten van mijn afdeling na hun studie of promotie in het buitenland verder gaan, en blijkt dat wij ze daar goed op

hebben voorbereid. Tenslotte is de instroom bij wiskunde weliswaar tien keer zo hoog als tien jaar geleden, maar nog steeds (te) laag voor zo'n belangrijk en prachtig vak. Door de opleiding te internationaliseren, zouden we ons achterland vergroten van Gelderland en omliggende provincies tot de ganse wereld, en daarmee tevens de verwachte demografische teloorgang van ons eigen volk compenseren (hadden we toch beter naar de paus moeten luisteren). Wie wil dat niet?

Bussemaker en Meijer

Geen van bovenstaande argumenten impliceert echter de noodzaak of zelfs maar de wenselijkheid van Engelstalige bacheloropleidingen. Het belangrijkste is al gezegd door een van onze eigen studenten: "Als buitenlander vind ik het heel erg fijn dat alles in het Nederlands is. Zo is het veel makkelijker om een nieuwe taal zo snel mogelijk en zo goed mogelijk te leren beheersen. Als ik niet in het Nederlands had willen studeren, was ik wel ergens anders naartoe gegaan." Omgekeerd wezen vele commentatoren (onder wie Lotte Jensen op Voxweb, 23 november 2015) al op de

MEREL VAN SLOBBE IS DIT COLLEGEJAAR CAMPUSDICHTER. IEDERE MAAND SCHRIJFT HIJ EEN GEDICHT VOOR VOX.

HET GEDICHT

verschraling die Engelstalig onderwijs dóór non-native speakers en, minstens zo belangrijk, áán studenten die het Engels ook al niet bijster machtig zijn, onherroepelijk met zich meebrengt. Wiskunde is al moeilijk genoeg in het Nederlands! Zowel minister Bussemaker (tegen de LSVb) als voorzitter Meijer (in de OR) verklaarde dan ook terecht dat het aanbieden van Engelstalige opleidingen niet ten koste mag gaan van de kwaliteit van het onderwijs. Waarvan akte!

Marketingvoordeel

Als we het hoofd nu al nauwelijks boven water houden in de internationale rankings (die toekomstige internationale studenten ongetwijfeld met rode oortjes bestuderen), gaan we onszelf dan nog verder verzwakken door juist een zeer sterk punt van de RU te verwateren voor een hoogst discutabel marketingvoordeel? Onze bacheloropleiding wiskunde doet in mijn ogen niet onder voor die van bijvoorbeeld Cambridge en is dit jaar dan ook opnieuw bovenaan geëindigd in het *Elsevier*-onderzoek Beste studies. Als het dan al om onze concurrentiepositie moet gaan, zou het van originaliteit en karakter getuigen om juist eens tegen de stroom in te roeien. Niet de Rijksuniversiteit Groningen achterna die adverteert met de slogan 'Born leaders reach for infinity' en dus

wij ook met het minstens zo onzinnige 'Change perspective', niet zij Harvard University en wij dus Radboud University ('Nijmegen' moest er van een reclamebureau af), niet iedereen over naar het Engels en wij er dus ook maar weer achteraan hobbelen: rug recht en op eigen kracht vooruit! Geen *wannabe U* maar Radboud U Nijmegen. Laten we de unieke sfeer en kleinschaligheid koesteren die bij Nijmegen en haar traditionele instroomgebied horen, inclusief de taal die ons mede maakt tot wie we zijn, en die taal samen met de huidige superieure kwaliteit van het onderwijs bewaken en in de markt zetten, juist ook in het buitenland. 100 procent Engels laten we aan de master over, want die is – uiteraard met unieke Nijmeegse specialisaties waar in de bachelor nog geen sprake van is – het voorportaal naar de internationale (wetenschappelijke) wereld.

Dáár zou ik als student op af komen, niet op iets dat je in honderden andere plaatsen ook kunt krijgen en zich toch niet kan meten met een Engelstalige studie in een Angelsaksisch land. En als Nederlandse scholier (door een RU-voorlichter vertaald als *scholar*) zou ik het helemaal wel weten!

Alsof ik groot ben

Vandaag trok ik mijn broek aan als een prinsessenjurk: voor even het verschil tussen leven en verkleed vergeten.

Zoals de keer dat ik mijn moeders hakken aandeed mijn enkel verzwikte, twee weken op krukken moest

omdat ik te vroeg te hoog wilde. En de keer dat we de hele nacht olijven hebben gegeten, gewacht tot we ze lekker vonden.

Als je me over vijf jaar in de supermarkt tegenkomt vergeet dan niet te vragen of ik al geleerd heb te bewegen

alsof ik groot ben, mijn lichaam niet langer een kostuum dat op een nacht is vastgeplakt met industrielijm.

Of ik inmiddels weet hoe je wasverzachter moet gebruiken alsof je het meent en hoe het staat met mijn hoogtevrees:

ben ik nog steeds bang over de randen van mijn silhouet heen te vallen.

COLOFON

Vox is het maandelijks onafhankelijk magazine van de Radboud Universiteit.

Redactie-adres: Thomas van Aquinostraat 4.00.6B, Postbus 9104, 6500 HE Nijmegen, Tel: 024-3612112 redactie@vox.ru.nl

www.voxweb.nl / @voxnieuws

Redactie: Paul van den Broek, Tim van Ham, Annemarie Haverkamp (hoofdredacteur), Mathijs Noij, Martine Zuidweg

Eindredactie: Lydia van Aert

Columnisten: Lucienne van der Geld, Maarten van Gestel

Aan dit nummer werkten mee:

Maarten van Gestel, Lara Maassen, Mark Ooms, Jozien Wijkhuijs, Mirte van Rooijen, Auke Roos, Joep Sistermanns, Merel van Slobbe

Fotografie: Dick van Aalst, Bert Beelen, Marjolein van Dieijen, Duncan de Fey, Erik van 't Hullenaar

Illustraties: Elmar Noteboom, Jeroen Murré, Roel Venderbosch

Vormgeving en opmaak:

gloedcommunicatie, Nijmegen

Advertenties: Bureau van Vliet

Tel: 023-5714745

zandvoort@bureauvanvliet.com

advertentie@vox.ru.nl

Druk: MediaCenter Rotterdam

De volgende Vox verschijnt op 10 november 2016.

Je kunt natuurlijk alle stadskranten uitpluizen, honderden sites afgaan of je abonneren op een veel te frequente nieuwsbrief om erachter te komen wat Nijmegen komende maand te bieden heeft op cultuurgebied. Maar je kunt ook gewoon achterover leunen en vertrouwen op de mening van vier Vox-deskundigen.

HOREN

TED VAN AANHOLT (20) IS BACHELORSTUDENT FILOSOFIE, RECENSENT BIJ 3VOOR12 GELDERLAND EN CONCERT-FOTOGRAAF.

FESTIVAL JAZZ INTERNATIONAL

26-30 oktober, meerdere locaties

Eindelijk krijgt Nijmegen een groot jazzfestival. Vier dagen lang komen zowel lokale talenten als grote jazzsterren naar de Waalstad. Tip: de Rotterdamse fusionband Marutyri. Vanaf 10 euro.

CUT_

10 november, Merleyn

CUT_ brak door met cover van Stromaes Papaoutai, maar de eigen nummers en psychedelische visuals zijn minstens even goed. 22.00 uur. 8 euro.

DUBIOZA KOLLEKTIV

17 november, Doornroosje

Dit absurde balkan/ska-punk-orkest uit Oost-Europa brak tijdens Down The Rabbit Hole de tent af. In Doornroosje zal dat niet anders zijn. 20.30 uur. 14 euro.

Drift blijft dan

2002 was het jaar van het huwelijk van Willem-Alexander en Maxima, de dood van Freddy Heineken en de invoering van de euro. Maar in dat jaar vond ook de eerste editie van Drift om te dansen plaats. Hoog tijd om terug te blikken met de twee mannen achter dit Nijmeegse dansfeest. 'We waren er bijna mee gestopt.'

Tekst: Mirte van Rooijen / Foto: Mark Ooms

Drift is anno 2016 het grootste en misschien wel enige house- en technofeest van Nijmegen. De organisatie verzorgt in het kader van Drift verschillende feesten en festivals, meestal in Doornroosje. Brent Roozendaal is een van de oprichters en enkele jaren later voegde ook Diede van Overbeek zich bij het team. Hoewel de Brabantse Mr. & Mr. Drift

beiden niet uit Nijmegen komen, heeft de stad al lang geleden hun hart gestolen. Het enige wat er volgens Roozendaal ontbrak, was een goede house- en technocultuur.

Onder het motto 'als niemand anders het doet, dan moet je het zelf doen' organiseerde Roozendaal aanvankelijk illegale feesten in onder andere Old Cave. Steeds meer mensen pikten deze op en al snel verschenen de feesten op de radar

sen

van poppodium Doornroosje. In het oude Doornroosje begon Drift met het op stellen zetten van de kleine zaal. Daarna volgde de grote zaal en uiteindelijk namen de dansfeesten het gehele poppodium over.

Ondanks de verhuizing van Doornroosje naar een grotere locatie verkoopt Drift nog steeds moeiteloos uit. In 2010 organiseerde het team voor het eerst een festival. Niet in Doornroosje, maar in de fabriekshallen van de Vasim. Elke lente en herfst, – zet 26 november in je agenda voor de aankomende editie –, vervult dit festival de drift om te dansen.

Toch had het allemaal weinig gescheeld of Drift was er niet meer geweest. Een paar jaar geleden hadden Roozendaal en Van Overbeek onenigheid, zo leggen ze uit. “Wij

werkten al een hele tijd samen en het begon steeds vaker te botsen. We hadden andere toekomstplannen voor Drift en wilden eigenlijk onze samenwerking stopzetten. Dat had ook het einde van Drift betekend. Om dit te voorkomen zijn we letterlijk in relatie-therapie gegaan. Praten over gevoelens en problemen is echt aan te raden, we kunnen nu weer gemakkelijk door één deur en hebben het vizier weer op de toekomst gericht.”

Wat die toekomst gaat brengen is onduidelijk. Vast staat dat de pijlen op Nijmegen gericht blijven: een clubtour zit er niet aan te komen. “De markt in andere steden is verzadigd”, aldus Roozendaal en Van Overbeek. “En zo tof als in de thuisstad van Drift kan het toch niet worden.” *

UITGAAN

MIRTE VAN ROOIJEN (24) IS MASTERSTUDENT CREATIVE INDUSTRIES EN PROGRAMMEUR BIJ CAMELOT LIVE.

HET GROOT ORTEGISCH FEEST

14 oktober, De Onderbroek
 Captain Ortega organiseert een piratenfestijn in de Onderbroek. Geen lieflijke luisterliedjes, maar vuisten in de lucht en meebrullen. 21.00 uur. Toegang gratis.

WTF/DRUMANDBASS: XL HALLOWEEN EDITION

29 oktober, Doornroosje
 WTF zorgt in de aanloop van Halloween voor een monsterdikke line-up aan (inter)nationale drum-'n-bass-artiesten. Let op de dresscode! 23.00 uur. 15 euro.

HONIG HALLOWEEN NIGHTS

29 oktober, Laserloods
 Altijd al willen lasergamen tegen je ergste nachtmerries? Nu kan het. Maar pas op, in de *panic room* staat je de engste tijd van je leven te wachten. Vanaf 5 euro.

ZIEN

MAARTEN VAN GESTEL (21) STOPTE MET DE FILMACADEMIE OM FILOSOFIE TE GAAN STUDEREN IN NIJMEGEN.

PROOI

Vue en Cinemec
 Een leeuw ontsnapt uit Artis en gaat op jacht in Amsterdam. Zoals meestal bij Dick Maas, wordt niet helemaal duidelijk of de film fantastisch goed of hilarisch slecht is.

KLOOSTERKINO PRESENTS MIDNIGHT MADNESS

29 oktober, Dobbelmanklooster
 Vier jouw Halloween in een griezelig Nijmeegs krakersklooster. KloosterKino vertoont de meest ranzige en bizarre animatiefilms. 7,50 euro inclusief hapjes.

VOOR THUIS: CINETREE

Verwijder Popcorn Time en meld je aan bij Cinetree voor een op maand gemaakte dosis prachtige verhalen. 5 euro per maand.

LEZEN

JORDI LAMMERS (20) IS STUDENT NEDERLANDS EN WAS VORIG JAAR CAMPUSDICHTER VAN DE RABBOUD UNIVERSITEIT.

ONTMOET DE DICHTER

12 november, bibliotheek De Mariënborg
 Charlotte van den Broeck stond dit jaar op de Nacht van de Poëzie. Ze kan behalve fantastisch dichten ook prachtig voordragen. 14.00 uur. 5 euro.

HET SUCCES VAN DAS MAG

25 november, bibliotheek De Mariënborg
 Das Mag organiseert ieder jaar een zomerkamp voor jong literair talent. Op deze avond hoor je alles over hun aanpak. 20.00 uur. 7,50 euro.

WINTERTUIN SESSIES

20 oktober, Honigcomplex

In *Alleen met de Goden* van Alex Boogers speelt volharding een grote rol. Tijdens deze literaire talkshow gaat Boogers met collega-schrijver Gerjon Gijsbers in gesprek over dit thema. 20.00 uur. 5 euro.

about THE DUTCH

Ashwin

Ashwin Krishnan (21) came from India for an exchange programme in mathematical physics. He has been here for almost two months now and is enjoying his time in Nijmegen very much.
 "Coming from a non-European country, one of the things I noticed the most was the flexibility here. Back home, being 21, there are still

a lot of rules for me. My home university has a curfew; you can definitely not roam around at night there." Ashwin has been using that freedom to socialise and make friends. What helps, is the Dutch punctuality when it comes to working hours. "The Dutch have extremely clear-cut times for working and not working. Back home, shops open

at 7.00 and stay open until 22.30. I think it is good that here, people make time to have fun . After 18.00, you just go home, meet some friends and have a good time." He has not seen enough of Nijmegen yet, he says. "What I did see, was a festival with people in medieval clothes. I like that a relatively big city stays in touch with its roots. It is nice to be in an older part of Europe, while at the same time

having the convenience of living in an urban centre." He also went to Dukenburg to go ice skating. "I used to be a professional inline skater, but that is really not the same. I looked quite stupid, but it was fun. And people are so good at it: I saw a 4-year-old and a 55-year-old skate by very fast!"

Tekst: Jozien Wijkhuijs
Illustratie: JeRoen Murré